

AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 35

PHONE PARK 6407.

WORCESTER, MASS. 30 d. Rugsėjo (August), 1923.

KAINA 5 CENTAI.

Vol. IX.

DIDELĖ KATASTROFA ANT VILNIAUS GELEŽINKELIO. PENNSYLVANIJOS GUBERNATORIUS ANGLIAKASIUS TAIKO SU OPERATORIAIS.

Dėl tvanų 1000 žmonių likosi be pastogės. Orlaivis iš 3000 pėdų augščio. Su vabalais Omahoj pritruko tyro vandens. Laukia ankstyvos žiemos. Baus už naudojimą supuvusių kiaušinių. Nupuolė nuodija ir kitus gyvūnus. Anglija nerašys Francuzijai daugiau notų. Rusija siulo Anglijai 2000 svarų.

KATASTROFA ANT VILNIAUS GELEŽINKELIO.

London, Anglijoje. Ant Vilniaus-Varšavos geležinkelio atsitiko didelė katastrofa, kuomet greitasis traukis, bėgantis Varšavon, ties Lyda nušoko nuo bėgių ir įpuolė tvenkinin. Apie šimtas pasažierių tapo sužeistais ir ar penkiasdešimts užmuštais. Garvežio pramušta tvenkinio siena paleido vandenį, kuris užtvėnkė visas aplinkes. Priežastis šios katastrofos buvo signalisto klaida.

DIDELI TVANAI, 1000 GYVENTOJŲ BE PASTOGĖS.

Fowler, Colo. Nuo čia netoli truko tvenkinio siena, dvidešimts penkių pėdų augšta, ir paleido vandenį, kuris užsėmė Apishapa ir Arkansas klonius taip augštai, kad 1000 gyventojų turėjo pabėgti į laukus ir apsigyventi ten be pastogės. Vietomis matoma, kaip vanduo neša triobas ir gyvulius. Vietomis vandens gilumas siekia trisdešimts penkias pėdas, gi užlaja iki pusantros mylio pločio.

OMAHOJ PRITRUKO TYRO VANDENS.

Omaha, Neb. Dėl sausos vasaros išsekę šulnius ir rezervoruose vanduo, dėlko suseto visi fabrikai. Bet blogiau, kad žmonės yra upės dvokiantį ir purviną vandenį. Pastaromis dienomis daugelis žmonių susirgo ir daktarai laukia šiltinės epidemijos. Rezervorus mėginta pripildyti 57% upės vandens ir tą kiek atskiedus leist žmonėms naudoti, bet pasirodė, kad naudojimas nėra galimas.

NUPUOLĖ ORLAIVIS IŠ 3000 PĖDŲ AUGŠČIO.

Pensacola, Fla. Netoli Pensacola oro laivyno stoties nupuolė orlaivis iš 3000 pėdų augščio. Jame buvo kapitonas Hill, antras leitenantas McFadden, abu užsimušė. Pirmas leitenantas Richard mirtinai susižeidė. Orlaivį vedė leitenantas McFadden ir iškilus į padanges, sugedo mašinerija, kurią negalint greit pataisyti, parsiejo pult žemyn.

LAUKIA ANKSTYVOS ŽIEMOS.

Chicago, Ill. Čia siautė šaltas oras su naktinėmis šalnomis. Šalnos nieko dar ne nugadino, nes nebuvo

taip stiprios kaip Wisconsin, Minnesota ir kitose šiaurvakarinėse valstijose, vienok oras gana šaltas. Labiausia žmonės gaudina, tai pranašavimai ankstyvos žiemos. Daugelis žmonių matė pulkus paukščių emigrantų lekiantį į pietus, kas reiškia, kad paukščiai jau nejučia daugiau šilto oro.

SU VABALAIS NUODIJA PAUKŠČIUS.

Monroe, La. Šiaurinėje Floridoje ir dalyje Arkansas randa nesuskaitomas daugybės negyvų paukščių ir šiaip gyvūnų. Paaikėjo, kad jie dvesia nuo aršeno nuodų, kuriais čia visur aplaistyta medžius, kad išnuodyt vabalus ir kirmėles. Paukščiai ir kiti gyvūnai užėdę negyvų vabalų ar tokių jau vaisių, ir tada, žinomas daiktas, turi dvest. Mat geriau daugiau veist paukščių vabalų nakiniui, negu nuodais juos naikinti.

NE RAŠYS DAUGIAU NOTŲ FRANCUZIJAI.

London, Anglijoje. Anglijos priemeris Baldwin daugiau jau nesius Francuzijai notų ir reikalavimų pasitraukti iš Ruhro ir vokiečiams palengvinti, nes persitiktinta, kad rašinėjimas tik karščiavimasi gaminama, o naudos iš to nėra. Vieton notų priemeris Baldwin keliaus į Aix-Les-Bains, kur dabar Francuzijos priemeris Poincaré praleidžia savo vakacijas, ir ten ypatiškai su juom tarsis.

ARABAI NORI VALDYT PALESTINĄ.

Jaruzalem, Palestinoje. Arabijos karalius Hedjaz atsiuntė savo pasiuntinį šeičą Abbas Melkį, pas anglus oficerius, kuriems jis įteikė karaliaus pagaminatą rezoliuciją, reikalaujančią, kad Palestina būtų pavesta Arabijos valdžiai, ar arabų būtų valdoma sulyg Palestinos konstitucijos. Rezoliucijoje pasakyta, kad karaliui yra labai mielas kiekvienas Palestinos kaimelis, o labiausia Mekka ir Medina.

RADO PASLĖPTUS PINIGUS.

Hagerstown, Md. Leonas Houser, kasdamas duobę prie Bronsville-Weaverton kelio iškasė puodą, kuriame atrasta 110,000 doliarų piniginių, ir 10,000 auksinių pinigais. Radinį tą nuo Housero atėmė tulas Wheeler, irgi ukininkas, ir

pabėgo nežinia kur. Tuos pinigus, kaip spėjama, buvė čia užkasęs spekuliantas Bergdoll, kuris žuvo pasaulinėje karėje. Jis buvo vokiečių.

RUSIJA SIULO ANGLIJAI 2,000 SVARŲ.

London, Anglijoje. Už pralaimimą kalėjime 1920 metuose anglės Harding, Anglija pareikalavo atlyginimo, sulyg kalintos Harding reikalavimo 10,000 svarų sterlingų, bet Rusija ilgai teisinosi ir vilkino, net kol parsiejo susikirtimas Rusijos su Anglija už suėmimą žuvinių. Dabar Rusija siulo Anglijai 2,000 svarų. Nežinia, ar Anglija priims siulomuosius pinigus.

ŠVEDIJA KELS KARĘ SU TABAKU.

Kopenhagen, Švedijoje. Kelias „sausųjų“ parlamento narių susisaukė konferenciją, kad pasitarus kaip apskelbt tabakui karę. Mat daug reikalavimų yra, kad Švedijoje būtų užginta tabako naudojimas. Atsibuvau daugybė viešų susirinkimų ir paskaitų, nurodančių, kad tabakas kenkia žmonių sveikatai. Didžiausia kaltė už tabako naudojimo išplatimą kluva Suvienytoms Valstijoms ir Anglijai.

STRAIKIERIŲ VALDOMAS MIESTAS.

Vera Kruz, Meksikoj. Visas miestas yra valdomas straiquierių komiteto. Policija komiteto tapo likviduota, bet riaušės nutilo. Krautu vės atidarinta, bet jos tuščios, nes trukiams ne ateinant, produktų nepristatoma iš niekur. Samdomuose žmonių gyvenimui namuose gyvenanti nuomininkai savininkams nuomas nemoka, ir patarnautojus išvijo dešimčiai dienų. Prezidento pasiuntinis tapo atšauktas.

PROFESORIUS PAMĖG-DŽIOS NELAIMINGA.

Omaha, Neb. Dr. J. T. House, profesorius Nebraska valstijos normalios mokyklos, eis 100 mylių, pasirašiusiuodamas šankomis ir viena koja. Kita koja bus pririšta, kad ja nepasinaudotų. Savo kelionėje jis maitinsis vuogomis, šankomis ir valgomais augalais, kokius ras laukuose. Jis tai atliks be jokių laizybų, vien pamėgdžiojimu nelaimingo mėsos džiotojo Hugh Glass, kuris kilpose netekęs vienos kojos parėjo 100 mylių namo.

LAUKIAMA POLITIKIERIŲ KOVOS.

Washington, D. C. Visoje valstybėje laukiama aštrios politikierių kovos dėl ateinančių prezidento rinkimų, ir tikimasi, kad kova bus didelė, kokios nebuvo nuo 1896 metų, kada rinkta McKinley. Tokią viltį duoda pažiuros į tai, kad kasmetai rinkimai vis aštresni, o dabar, kuomet senatoriai La Follette ir Johnson kursto radikališką ugnį, visokio menciaus partijos jau turės progą praplėsti savo propagandą.

BRUTALISKAS UŽPUOLIMAS.

Gardner, Mass. Emilija Leadbetter, gyvenanti prie Willow gatvės, nuėjus daržan tapo užpulata nežinomo brutali, kuris ją išdarakė nusivilkio prie Gem Grig & Cradle fabriko tuoros, nežmoniškai sumušė kokių kietu įrankiu. Dabar ji guli ligonbutyje, o policija įeško užpuoliko, bet sunku ką patėmyti, kadangi sumuštoji moteris negali nurodyti jokių ženklų, kadangi buvo užpulata umai.

NUTEISĖ TRIS KLANUS KALĖJIMAN.

Tulsa, Okla. Teismas nagrinėjo bylą burio Ku-Klux Klan organizacijos narių, kurie buvo kaltinami už išsmalavimą ukininko Ben Wagner. Tris, būtent du broliai Sikes ir koksai Arrow, tapo pasmerkti dviem metam kalėjiman ir penki tapo išteisinta. Tas pats teismas išdavė varantus suėmimui ir teisman pristatymui dar trijų, kaltinamų tame pačiame prasi-kaltime.

BAUS UŽ NAUDOJIMĄ SUGEDUSIŲ KIAUŠINIŲ.

Chicago, Ill. Agrikultūros agentai suėmė Water gatvėje kiaušiniams pirkliuojantį agentą ir padarius dezin-fekciją, persitiktinta, kad kiaušiniai yra supuvę. Visas siuntinis, skaitliuje 1,594,640 kiaušinių, ant vietos konfiskuota. Kiaušiniai tie atgabenta iš Nebraska, Minnesota, Wisconsin, So. Dakota ir Missouri valstijų. Patirta nuo to agento, kad jis supuvusius kiaušinius jau seniai už pusę kainos pardavinėja žydams, kurie juos naudoja prie pyragų kepimo. Kaip šis agentas, taip ir supuvusių kiaušinių naudotojai bus traukiami teisman.

ANGLIAKASIŲ KONFERENCIJA SU GUBERNATORIUM.

Harrisburg, Pa. Gubernatorius Pinchot pasitaręs su prezidentu Coolidge, praėjusiam paneidėje Harrisburgan susisaukė angliakasių konferenciją, manydamas juos perkalbėti, kad tie priimtų kasyklų savininkų siuolmas išlygas ir eitų darban nuo pirmo dienos Rugsėjo. Gubernatorius Pinchot stovi už pakėlimą algų. Jeigu šita konferencija nenusiseks, nuo pirmos dienos Rugsėjo angliakasiai paliaus dirbę, ir galbut valstija paims kasyklų operavimą per žiemą.

IŠARDĖ KLANŲ SUSIRINKIMĄ.

Plainfield, N. J. Septyni Ku-Klux klanai automobiliais atvažiavė prie Wachtung kalno, sulipo ant jo nuilakyt susirinkimą. Policija tuomkart padarė kratą jų automobiliuose ir rado ginklų, tada nuvyko jų susirinkiman ir jį išardė areštavuos, pirmiau iškrėtus jų kišenių. Vienas, kuris sakėsi esąs kunigas, kišeniuje turėjo revolverį. Visi bus teisiami už ginklų nešojimąsi.

VILTIS TAIKOS SU VOKIETIJA.

London, Anglijoje. Belgija atsiuntė priemero sekretoriui Curzon notą, kurioje kalbinama Angliją mintimieny vienyti su Belgija, nes permatoma, kad Europos vargai ir Vokietijos spaudimas nieko nežada. Iš to Anglija turi džiaugsmo, nes šioje notoje mato galę Anglijai taikytis su Vokietija skyrum nuo Francuzijos.

BALSAVIMUOSE NUŠAUTA DU ŽMONĖS.

Hattiesburg, Miss. Laikė balsavimų tarp politikierių kilo vaidai, kurie užsibaigė tuom, kad du demokratai tapo nušautais. Vardai nušautųjų kaip ir ty, kurie žmogžudystą papildė, neišduodama. Mat buta pavydo, kad demokratai gauna daugiau balsų, ir turbut užtai atkeršyta.

DIDIS TRUKSMAS SU KLANAIS.

Binghamton, N. Y. Čia susirinko Ku-Klux klanai, kad atlaikius protesto susirinkimą. Protestas buvo skirtas miesto valdybai už nedavimą leidimo jų parodai. Kada vienas kalbėtojų

IŠ DARBO LAUKŲ.

New Yorke muzikantams pakelta algos nuo 8 iki 18 doliarų teatrų orkestruose. Kitų šakų muzikan-

išikarščiavo, policistas nusitraukė kalbėtoją ir liepė susirinkusiems išsiskirstyti. Kalbėtoją vedant gatve, žmonių minia apipuošus pradėjo suimtam grumot, ko tas pabuges ištruko iš policisto ir mėgino pasigavęs gatvekarį, pabėgt. Betgi nesisekė, nes gatvekaris nėjo iš vietos. Susirinkusi minia sudaužė akmenais gatvekarį. Policija vėliau minią išvaikė, o klaną visgi nusigabeno policijos stotin.

GUBERNATORIUS VEIKIA ENERGIŠKAI.

Harrisburg, Pa. Gubernatorius Pinchot konferencijoje su angliakasių ir operatorių atstovais veikia energiška, ir galbut pergalės abi pusi, prisuokdamas prie taikos. Gubernatoriui pasakius karštą prakalbą, operatorių atstovai pradėjo nusileist karšėjams ir gali but, kad „čekov“ bus panaikintas.

LIEPIA UNIJAI ATŠAUKT PASKELBIMĄ.

Harrisburg, Pa. Po dvejų dienų svarstymo gubernatoriaus Pinchot sušauktų angliakasių, kasyklų operatorių ir geležinkelių kompanijų atstovų, kaslink sulaimymo darbų prie anglių kassimo, gubernatorius pareikalavo nuo unijos viršininkų, kad tie atšauktų paskelbimą, kuriuomi liepta visiems darbininkams, nuo 12 valandos 31 dienos Rugsėjo naktje, paliaut dirbt. Visiems kuro komitetams ir geležinkelių agentams paliepta tuojaus taisyti. prie kuro išvežimo.

ŠOVĖ Į KALBĖTOJĄ IR PATYS PABĖGO.

Chicago, Ill. Susirinkus trims tukstančiam kriaučių ir jų darbininkų salėn, radikalų vadas W. Foster sakė prakalbą, ragindamas darbininkus nepasiduot kapitalistams. Tuomkart iš galelijos į kalbėtoją paleista apie aštuoni šuviai, bet nė vienas jį nekludė. Šovikai greit išbėgo per išsigelbėjimo langą, niekeno nesulaukyti. Kalbėtoju likosi baigt prakalbą tik septyniems žmonėms, nes kiti išsigandę šaudymų, išbėgiojo.

tai gaus po 57, 65, 80 ir tt. per savaitę.

Worcester, Mass. Boston & Maine geležinkelio kompanija pakėlė darbininkams algas iki \$441,000 per metus. 58 00 darbininkų džiaugiasi tuomi.

Lynn, Mass. 1000 kurpių dirbėjų, kurie savaitę straikavo, reikalaudami pakėlimo algų 17½—15%, nubalsavo grįst darban ir pradėt derybas su kompanijomis lėtesniais budais. Kompanija buvo žadėjus pakelti algas iki 25%, bet nesulaukiant prižadų išpildant, jie buvo sustraikavę. Vienok tikisi, kad kompanija reikalavimus visgi išpildys.

Pawtucket, R. I. Čia atsibuvo suvažiavimas Naujos Anglijos audėjų, kurie priėmė rezoliuciją, kurioje reikalaujama sugražinti tas pačias algas, kokios mokėta 1920 metuose, pagertinimo salygų, suvienyti unijon darbininkus ir prašalinimo kiaušinių užveždų.

Worcester, Mass. Vietiniai vielos fabrikai užgesino pečius ir dabar registruoja naujus darbininkus, kad užpildžius trijų atmainų vietas. Kada bus surinkta užtekinai darbininkų, tada darbai vėl bus paleisti visu smarkumu, kad išpildžius užsakymus, kurie pirmiau jau pradėta dirbt, ir tuos, kurie susirinks laike dabartinės pertraukos.

Worcester, Mass. Firma Wright Machine Company atpirko jau neveikiančią Philips dirbyklą ir netrukus pradės darbus. Dabar samdoma darbininkai ir bus jų priimta apie 400, kad stotų prie darbo naujame fabrike.

Chicago, Ill. Geležinkelių: Boston & Maine, Buffalo, Rochester, Pittsburgh ir kitų kompanijos pakėlė 7900 darbininkams algas iki \$6000 per metus. Algos pakelta vagonų ir garvežių taisyklose ir dirbyklose, meistariams ir jų padėjėjams.

Malboro, Mass. Kurpių dirbykloje A. Carbin & Son Co. užveizdai atstacius iš darbo vieną darbininką, dvidešimts kirpėjų išėjo straikant, reikalaudami atleista darbininką priimt atgal prie darbo.

Sugrįžo iš vakacijų. Aptiekorius Aleksandra Budrevičius, kuris neseniai atidarė naują ir gražiai ištaisytą aptieką po No. 122 prie Millbury gatvės, jau sugrįžo iš vakacijos ir pradėjo vėl darbuotis ir lietuviams gražiai patarnaut.

Žinios iš Lietuvos

Rengiasi perimt geležinkelius.

Klaipėda. Krašto direktorius pasiuntė Lietuvos priemerui patarimą, kad kuogreičiausia Lietuva perimt savo globon Klaipėdos krašto visus geležinkelius.

Gamina lietuviškai-lotynišką žodyną.

Kaunas. S. Puišis gamina lietuviškai-lotynišką žodyną, kurio turi jau parašęs iki raišdė R. Dalis jau atiduota spaudon. Tokiu būdu laikui bėgant lietuvių literatūra susilauks didelį veikalą.

Neleidžia kiaušinius išgabent.

Vegeriai, Mažeikių apskr. Valdžia čia uždraudė gabent kiaušinius užrubežin, kas skaudžiai atsilepė ant vietinių gyventojų, kurie pirmiau gabendami kiaušinius į Latviją neblogiausia pelnė.

Lenkai rengia lietuvių pogromą.

Vilnius. Lenkų valdžia Vilniaus lietuviams inteligentams rengia vėl persekiojimus, neleidžia mokintojams mokintojaut, kitus areštuoja kaltinant žvalgyboje, ko suprantama, nėra, abelnai, rodosi, mėgina panaikint lietuvių gimnaziją ir seminariją.

Lenkų policijos žvejonė.

Kaltinėnai, švenčionių apskr. Čia atsiūsta daugybė lenkų policijos saugot rubėžių, o kad jų valdžia jiems maisto neduoda, o algas praigeria, tad visko reikalauja iš vietinių gyventojų. Kiti, kurie kiek žmoniškesni, sako grįšią atgal Poznaniun, nes ten viskas pigiau.

Sudėgė vokiečių orlaivis.

Sėda. Vokiškas pašto orlaivis, lėkdamas iš Rygos į Karaliaučių, dėl tirštų miglų negalėdamas palėkt, nusileido ant Darzeno dvaro lauko. Kadangi žemė buvo šlapia, tad ratams suklimpus orlaivis apvirto ir užsidedė. Išgelbėta tik pašto siuntinių maišai, šiaip viskas sudėgė.

Už šunis užpuolė policijantus.

Rokiškis. Čia daugybė šunų, ne apmaskuotų tankiai užpuldinėja žmones. Aplinkiai gyventojai užsiuntė ant policistų tulą piktadary, kad tas už šunų neapmas kavimą policistams atkeršytų, bet policistai jį suėmė ir bus jis teisiamas už pasikėsinimą ant valdininkų.

Lietuvos geležinkeliečiai gauna valdiškus drabužius.

Kaunas, 13 Rugsėjo. Iki šiol Lietuvos geležinkeliečiai neturėjo jokių valdiškų drabužių. Gi dabar jie gauna kostiumus, paltus, kepurės, o niekurie ir batus. Uniformiškiems drabužiams miedega nupirkta ir jau pradėjo siut kariškų invalidų darbuovė. Geležinkelietis.

Javų derlius Lietuvoje. Kaunas, 12 Rugs. 1923 m. Pradžioj Birželio buvau ra-

šęs "Amerikos Lietuviui", kad šiuosmet Lietuvoje, iš priešasties ilgo, šalto pavasario, gali but javų nederlius. Vienok kaip dabar pasirodo, kad nežūrint nenormališkos šaltos vasaros, javų derlius neblogas.

Oras žymiai šiltesnis pastojo tik nuo vidurio Birželio mėnesio ir nuo to laiko tankiai palyjant, nors geros šilumos ir nebuvo, bet dar žymiai pasitaisė rugiai, žieminiai kviečiai, dobilai, pradėjo želt pievos, gražiai sudygo ir neblogai augo vasarojas taip, kad šiuosmet javų derlius už pernykščių metų nebus blogesnis.

Vasara šiuosmet ištikrųjų buvo šalta, nes gerai šilta nou paties pavasario ir iki šiol buvo kokia 2 dienų o daugiau vis vėsu, o kartais ir visai šalta. Dėlto ir nenuostabu, kad šiuosmet labai vėlai prinoksta javai, dabar dar kątiktai pradėjo pjaut rugius, vasarojas dar visai žalias. Piliėtis.

Lietuvos bolševikai bruzda. Kaunas. Kaip žinia, kad bolševikų valdomoj Rusijoje visais žvilgsniai labai sunki yra krašto padėtis. Visu pirma spaudos ir žodžio laisvė visai panaikinta, ja tesinaudoja vien diktatoriškai valdanti krašto komunistų partija. Labai yra suiręs transportas, susmukusi krašto pramonė ir ukis, didelė stoka naminių gyvulių, ne kam verta jų valiuta, kad paprasčiausi darbininkai už darbą gauna atlyginimą milionais ir net milijardais rublių ir gaudami tuos milijardus kenčia didelį skurdą.

Lietuvos daugeliui piliečių karės audros ištremtiems į Rusiją teko gerai pažint visą bolševikų tvarką ir paragaut ašakotos komunistiškos duonos. Dėlto Lietuvoje didžioji dalis piliečių apie bolševikus turi visa sąskų ir tikrą supratimą ir per tai Lietuvoje bolševikai, nežūrint jų visų daromųjų pastangų, patraukt savo pusėn liaudį, neturi nė mažiausio pasisekimo. Gi beto bolševikams Lietuvoje yra sunku ką nors nuveikt, kad ji yra nelegališka partija, aštriai valdžios suvaržyta, kuri pastebėjusi kiekvieną jų nors slaptą veikimą, pasistengia likviduot. Pavyzdžiui 1921 metais Lietuvos bolševikai turėdami gerai įtaisytas savo slaptas spaustuves, išleisdinėjo bent kelis slaptus laikraščius. "Kareivių Tiesa", "Jaunas Komunistas", "Tiesa" ir k. ir skleisdavo visokių brošiūrų bei atsisaukimų. Mnėtas spaustuves Kaune ir kitur suradusi žvalgyba likvidavo ir nuo to laiko nustojo eit slaptieji bolševikų laikraščiai ir apilamai sumažėjo jų skleidžiamoji literatūra.

Gi 1922 m. Lietuvos bolševikai savo pasiryžimu vėl buvo žymiai atsigriebe, nes jie villngu būdu, prisidengė nekaltų darbininkų vardu, į nuolatinį seimo buvo pravedę net 5 savo atstovus. Vienok tą seimą valdžiai paleidus, dabartiniojo seimo rin-

kimų metu Lietuvos valdžia bolševikus visai suvaržė, kad jie atsiderė tokiose sąlygose, jog netik, kad nepravedė į seimą nė vieno savo žmogaus, bet dargi ir išstatytus kandidatus sukiso į kalėjimus ir jie bus teisiami už priklausymą priešvalstybinei organizacijai.

Reikia pažymėt, kad skleidžiamieji bolševikų atsisaukimai į Lietuvos piliečius ne daro jokios įtekmės, nes vietoje pridavus jiems kokios svarbos, dauguma tik pasiiktina, kad musų lietuviški bolševikai turi tiek morališkos drąsos siulyt Lietuvos liaudžiai sovietų valdžią, kuri paėmus valdyt turtingiausią Rusiją, nugramzdino ir sunkiai išbrendamą klampynę. Kiek tenka patirt, patys vargingiausi proletarai-darbininkai gerai žinodami ką galėtų duot Lietuvai bolševikai, jie sako, kad geriau tevaldo sau Lietuvą krikščionys-demokratai, tai prie jų, nors tiesa, gero nieko nėra, bet visgi duonos kasnį turimė ir nėra tokio despotiško laisvės suvaržymo kaip bolševikiškoje Rusijoje.

Reikia pažymėt, kad skleidžiamieji bolševikų atsisaukimai į Lietuvos piliečius ne daro jokios įtekmės, nes vietoje pridavus jiems kokios svarbos, dauguma tik pasiiktina, kad musų lietuviški bolševikai turi tiek morališkos drąsos siulyt Lietuvos liaudžiai sovietų valdžią, kuri paėmus valdyt turtingiausią Rusiją, nugramzdino ir sunkiai išbrendamą klampynę. Kiek tenka patirt, patys vargingiausi proletarai-darbininkai gerai žinodami ką galėtų duot Lietuvai bolševikai, jie sako, kad geriau tevaldo sau Lietuvą krikščionys-demokratai, tai prie jų, nors tiesa, gero nieko nėra, bet visgi duonos kasnį turimė ir nėra tokio despotiško laisvės suvaržymo kaip bolševikiškoje Rusijoje.

IVAIRIOS ŽINIOS.

¶ Nuo seniai jau sirgęs Japonijos priemeris generolas Kato, praėjusios savaitės pabaigoje numirė.

¶ Turkijai patvirtinus Lausannos konferencijos taiką, Anglija pradėjo gabent savo kariumenę iš Turkijos teritorijos, kuri ten iki šiol buvo laikoma.

¶ Šiaurvakarinėj Pensylvanijoje miestelis Kane baigia savo dienas. Pusė jo seniai yra jau valstijos nuosavybe, gi likusią dalį dabar miestelio valdžia parduoda šv. Marijos bažnyčiai. Miestelis susidarė čia prieš penkioliką metų ir dabar nesant karčiamų, priešio prie galutinio bankruto.

¶ San Diego astronomai dešimtoji dienoj Rugsėjo, kelsis orlaiviais į padanges, kad tēmyt saulės temimą. Laivyną ves kariškojo laivyno majoras Arnold.

¶ Anglijoj bedarbės kas kart didinasi ir jų galo nesimato. Praėjusios savaitės bėgyje tik viename Londone bedarbių skaitlius pasididino dvidešimčia tukstančių žmonių.

¶ Kaukaze per šešias savaites lijo su ledais ir sniegu. Užpės Samar ir Saluk užtvinė užlejo visus klonius. Sunaikinta visas laukų derlius ir todėl žmonėms badas žiuri į akis.

¶ Italijos valdžia rengiasi pradėt leist aukso pinigus, po 100 lirų stukyje, koki buvo pradėta leist 1912 metuose. Ant naujų pinigų vienoj pusėj bus įrėžta karaliaus Eumanuelio paveikslas, kitoj sakalas, laikantis vienoj rankoj pūną vilyčių.

¶ Utah valstijos politikieriai republikonai su didžiausiu truksmu stato į ateinančius prezidento rinkimus kandidatu dabartinį prezidentą Coolidge. Kitose valstijose republikonai taipgi

randa tinkamiausiu kandidatu jį.

¶ San Franciske vėl laimėta orlaivių kelionė, kuomet pačtinis orlaivis į New Yorką nulėkė 35 valandų bėgyje. Dabar manoma įrengt stotį pašto nešiojimui tarp San Francisko ir New Yorko.

¶ Binghamptone Ku-Klux Klanai rengė savo seimui parodą Rugsėjo mėnesyj, bet miestas nedavė leidimo. Dabar tos organizacijos nariai anonimiškais laiškais grumoja miesto valdžiai.

¶ Vokietijos valdžia išleido uždraudimą spekuliacijos svetimų valstybių pinigais. Sugautas toks spekuliantas, bus baudžiamas mirties bauda.

¶ Sulyg vėliausio valdžios surašo, Hiniija šiadien turi gyventojų 436,004,953. Šitas skaitlynes surinko ne sistematiškas census, bet pašto viršininkas, su pagelba anglišku kariškų valdininkų.

Ar Žinai Kodel Šeimyninkės Mėgsta Vartot

CHALLENGE PIENA

Namų Ruošos Reikalams?

NAGI delto, jog randa šitas rušis atatinančias kiekvienam virtuvės tikslui, kada tik joms reikia ir pieno ir cukraus sykiu. Jos žino, kad ypatingai vaikai myli jį užteptą ant duonos arba kavoje, koko, ar arbatoje. Jie myli jo skonį. Blėšinė ledų skrynioje visados bus priemonė išrišt jūsų pieno klausimą. Šitas pienas negenda ir ekonomiškias.

Prie to viso, kiekviena blėšinė turi dar pridėtinę vertę namams. Leibeliai reiškia pinigus. Šeimyninkės nuo blėšinių leibelius sutaupe ir kada prirenka užtektinai, tai nueina į musų Premijų Krautuvę, kur pasirenka brangių dovanų netik savo namų reikalams, bet ir asmeniškam vartojimui. Jos gauna tai šį, tai tą vaikams, namams, šeimynai, ir tt. Patėmykite keliatą paveikslų šitų dovanų šitame paskelbime.

Suprasdama, kad yra daugelis, kurie nežino visų šitų progų apie šitas pieno rušis, The Borden Company daro ypatingą pasiulymą, gilluojantį tik labai trumpą laiką, taip, kad jie irgi galėtų apsipazint su jumis.

YPATINGAS PASIULYMAS

Jei išpildysi kuponą apačioj šio paskelbimo ir pasiysi jį šiandien, tai mes pasiysime jums Paveiksluotą Premijų Katalogą, kartu su Ypatinga Premijų Korta, kuri skaitysis kaip 10 dovanotinių leibelių.

Sekamos Premijų Krautuvės duos Jums už tą Kortą ir visus Challenge Pieno leibelius, kuriuos dar turėsite, dovanų. Nuo pirkėjo turinčio 40 ar daugiau leibelių bus priimama tik viena Ypatinga Premijų Korta.

Mūsų Dovanų Krautuvė Randasi Bostone,
prie 39 FRIEND STREET arti HAYMARKET SQUARE,

Fall River, Mass.   Bridgeport, Conn.   Providence, R. I.
14-3-rd Street,   105 Congress Street,   49 Aborn Street,
arti Bedford Street,   arti Main Street.   arti Washington St.

Jei nėra krautuvės Jūsų miestely, kuris apmokėtų šituos leibelius ir Ypatingą Premijų Kortą, pasiusk juos į Borden's Premium Co., Inc., 44 Hudson St., New York City, kartu su numeriu tos dovanos, kurią rasi Paveiksluotame Premijų Kataloge, ir mes tą dovaną pasiysime dykai.

KUPONAS

BORDEN'S PREMIUM CO., INC.,
44 Hudson St., New York.

Prašau prisijust man kalbamą Premijų Kortą.

VARDAS .....

ADRESAS ..... (Lithuanian)

AMERIKOS LIETUVIS

The Lithuanian Weekly published every Thursday

by

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Yearly subscription: In United States \$2.50
In Foreign Countries \$3.00
Single copies 5 cents.

Advertising rates on application.

AMERIKOS LIETUVIS

Savaitinis laikraštis, eina ketvergais, leidžiamas

per

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: Suv. Valstijose \$2.50
Kitose valstybėse \$3.00
Pavieniai egzemplioriai 5 centai.
Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš augšto.

Entered as Second Class matter September 29 1914 at the Post Office at Worcester, Massachusetts, under the Act of March 3 1879.

LIETUVOS NEPRIETELIŲ SIUTIMAS IR
BAIMĖS BALSAS.

Paprastai visuomet prieš kokią nemalonų nuotikį Lietuvoje, francuzai su savo broliais lenkais pakeldavo kokį nors skandalą Lietuvos apipurvinimui, lyg užsigardavimui savo tikslams. Taip ir dabar, kuomet dėl Klaipėdos Paryžiuje derybos iširo, kaip francuzai taip ir lenkai pradėjo siust visu savo inirtimu. Paryžiuje lenkų organas "Information" vėl skalija, kad lenkams turi but atiduota Klaipėda, Nemunas ir viskas, ko lenkai reikalauja, nes Lenkija Nemunu per Klaipėdą daug savo produktų gali išgabent. Girdi, pripažinimas Klaipėdoje lygiu tiesių lietuviams ir lenkams yra neuztektinu, nes Lietuva prieš Lenkiją negali nė svajot susilygint savo didumu, prie to dar nustojusi visų turtų, negalės išnaudot Klaipėdos uosto patogumo. Ir netik kad Lenkija turi gaut Klaipėdą ir Lietuvos kraštus su Nemunu, bet ir Europos gvaranciją, kad niekas iš Lenkijos to visko nesikėsins atimt. Girdi, Lietuva yra šunelis Vokietijos ir jeigu jai duot tiesas naudotis Klaipėdos uostu, tai tada ji dar bjauriau prieš Lenkiją los, Vokietijai siundant, ir todėl Francuzija turi stovėt užtai, kad Klaipėda tektų Lenkijai, o ne jos neprieteliams.

Lenkų laikraštis "Dziennik Kowienski" skelbia, kad Lietuva rengia surašą savo gyventojų ir ragina Lietuvos lenkus but atsargiais, kad surašantieji valdininkai neužrašytų juos lietuviais, nes, girdi, ir taip jau pašportų kanceliarijoj yra užrašyta tikta 3 1/2% Lietuvoje gyvenančių lenkų, o kiti visi užrašyt lietuviais prieš pačių lenkų norą.

Lenkijos atstovas prie "tautų lygos" iteikė skundą ant Lietuvos, kad ta nesiliauja persekiojus Lietuvos teritorijoj gyvenančius lenkus, ir nors buvo prizadėjus lenkams duot liuosybę, tai vienok ir šiadien "represijos" yra varomos ir lenkai kankinami. Gale skundo, vardan Lenkijos valdžios, reikalaujama pasiulyt talkininkams spēka priverst Lietuvą pildyt savo prizadus.

Točiausia nueina "Kuryer Poranny", kuris pasakodamas apie atvykimą Lietuvos atstovo Zauņa i Ce-

koslovakija, tiesiok siunta, kad prezidentas Massarik ji netik priėmė, turėjo su juom pasikalbėjimą, bet dar net Lenkijai nežinant, pripažino jis Lietuvos vargus ir reikalui esant, gelbėt Lietuvai. Toliau jis visu žiaurumu kalba:

"Toj pačioj dienoj, kada Estonijos ministeris Hellat davė savo paaiškinimus Estonijos laikraščiams, kad Baltiko valstybės nesuprato nebuvimą Lenkijos ministerio Rygos konferencijoj, apsilpninimu Baltiko valstybių, šefas Českoslovakijos prezidento kanceliarijos perstatė prezidentui Massarikui, su visomis ceremonijomis, igaliota Lietuvos ministeri Zauņi. Pasiuntinis Zauņis ir prezidentas Massarik išrėžė prakalbas. Kad suprast tų kalbų turinį, reikia atmint, kad kalbos tos buvo iš anksto apdirbtos, taip, kad tiktu Českoslovakijos valdžiai. Zauņis išsireiškė gana prielankiai Lietuvos pretensijas prie Vilniaus ir provokavo Lenkija, pridurdamas, kad Čekija jau visas savo provincijas suvienijo, o Lietuva turės dar daug kovot, kad savo žemės dalis suvienijus. Ir prezidentas Massarik netik, kad nė viename sakinyj neužtarė Lenkija ir nesudraudė Zauņi, bet dar pats pažymėjo apie visokius istoriskus prietikius, kada lietuviai kaip ir čeko-slovakai gerėjosi savo liuosybe. Tos kalbos aiškiai liudija, kad Čeko-slovakija daro sutartis su Lietuva prieš Lenkija. Zauņis balsiai pasakė: pone prezidente, štai jusų ekselencijai iduodu savo dokumentus, kuriais mano valdžia igalioj mane but atstovu prie jusų ekselencijos... Čeko-slovakai praėityje lygiai kaip ir lietuviai turėjo didelę galę Europoje ir abeji buvo savo laisvę praradę. Džiaugiuosi, kad čeko-slovakai jau savo laisvę atgavo, bet lietuviai dar daug kovos turės, kol išliuosuos savo tėvynės dalis iš po engėjų jungo. I tai prezidentas Massarik, augštai ir provokacijiniu prieš Lenkija tonu balsiai pasakė: "Ponas mistre! Turiu didelę garbę sau palaikyt tai, kad galu jusų ekselencija pasveikint, ir kartu turtu pasveikint jusų tautą, su kuria mus jungia istorija

ir istoriškai prietikiškai. Klausau su džiaugsmu, kad Lietuva geidžia to, kad kaskart vis labiau veržtume ryšius gerųjų prietikių, kurie iki šiol gyvuoja tarpe abiejų tautų. Su tuom patim džiaugsmu ir linkėjimu, aš ir Čeko-slovakijos valdžia, remsime jusų ekselencijos visus siekimus, ir gyvuosius geismus ir troškimus, kad juos bendrai apvainikuotų kuogeriausios pasekmės".

Tame lenkų laikraštis mato sutartį Lietuvos su Čeko-slovakija, kad abi apsupę Lenkija, suduotų jai į kailį, ir ant galo užbaigia:

Kada tos kalbos skambėjo, "Prager Prese" paskelbė Sinajaus konfeernciją dalyvaujant užrubežių ministeriui Ninčinui, Dukui ir dr. Benešui. Tuom patim laiku paskelbta Bukareste, kad toje konferencijoje dalyvaus ir užrubežinių reikalų ministeris Vangel, kuris žada atiduot sostą Rumunijos kunigaikščiui. Pasirodo kaip dr. Beneš vis kaskart įgyja daugiau įtekms ant Baltiko valstybių ir Adriatiko, o galbut, kad netrukus įvairiomis provokacijomis prieš Lenkija, užvaldys jie ir juodasias jures, kad taip supintu retežiu apsupus iš visų pusių Lenkija, abu to retezio galu suvedant prie memorias, kuris yra Berlyne, Maskvoje ir Kaune. Lietuva yra jutrine, jungiančia abu to retezio galu, įtaisytu už vokiškus pinigus, išmokėtus Kopenhagoj Valdemarui; tą jutrinę jau čiupinėja Čeko-slovakijos pirštai, be jokių ceremonijų. Ar galima tai sau prileist, kad Lenkijai apie tai nieko nežinant, rengtis ją surakint retežiais, ir paskui ją pasmaugt?"

Tai matoma, kaip lenkai desperatiškai šukauja už savo kailį, o kada ji eina su francuzų pagalba pasmaugt Lietuvą, tai turi gana drąsos pasakyt savo pateisinimui, kad Lietuvos dalys jai reikalingos. Pasprings jie kada nors savo neprisotinamuoju apetitu.

Nesitiki karės.

Kuomet praėjusiam pavasarjje visi laukė užsidegimo antros pasaulinės karės Europoje, dabar jau jos nesitikima. Arthur Brisbane kalba, kad Francuzija pasitiekdama savo laivynu galėtų užpult Angliją, bet Anglija greitai nepasiduotų ir tęstų karę kol užpuolike priils, o tada Vokietija galėtų ateit pagelbon Anglijai, ir Francuzija galėtų but sulupta. Francuzija vienok nėra tikra, kad karę pradėjus Suvienytos Valstijos neitų Anglijai pagelbon. Anglija vėl tikrai nežino, ar Suvienytos Valstijos ateitų jai į talką ar ne, galutinai su Francuzija ryšius nepertraukia ir lyg laukia kol ta pails Ruhre. Suvienytos Valstijos vargiai norėtų eit ten, nes sumušus Francuziją reiktų joms nukentėt savo pramonėje, nes Vokietija greitai užpiltų savo išdirbiniais rinkas, kokios yra, o Anglija laimėjus savo komunikacija irgi Suvienytoms Valstijoms daug patenkintų. Vienok, kaip Francuzija taip ir Anglija ren-

giasi. Ir viena ir kita diena mis ir naktimis dirba orlaivius ir kitas mašinas žmonių žudymui, kas parodo, kad tarpe Anglijos ir Francuzijos karė įvyks, tik dar netaip greit. Ji įvyks tada, kada laikas pribrės. Abi pusės ginkluosis, stiprės ir jieskos aiškių priežasčių, kurios užkurs karės gaisrą.

Europos firmomentė matosi du juodi debesiai. Vienas tų debesų tai galimas daiktas, taika tarp Francuzijos ir Vokietijos. Jeigu šios dvi valstybės susitarkytų, be abejonės abi jos susitartų viena kitai talkinėt, ir tada Francuzija be mažiausios abejonės eitų Anglijai atkeršyt už visus įkierumus. Kitas debesys, tai vėl taika Vokietijos su Anglija. Jeigu šios dvi susitartų, tada Francuzijai pavojus, nes Anglija eitų įškot savo skolų, gi Vokietija eitų Francuzijai atkeršyt už visus šiadieninius žiaurumus, ir tada gaiėtų išsivystyt didelė karė, kurios Anglija taip ir Francuzija šiadien vengia bent iki laikui, o labiausia to vengia Francuzija, ir todėl ji šiadien smaugia Vokietiją be mažiausio pasigailėjimo, kad ją nusilpnint taip, kad ta daugias nereikštų nieko, nes gerai pažįsta germanų psichologiją, kad tie per amžius keršija savo priešams. Tokiu būdu karės greitai negalima fikėtis, nors ji ir yra neišvengtina, ir ji įvyks, bet tai dar kiek vėliau.

Dar vienas pranašas.

Tulas Gustav Meyer, astrologas, pranašauja visą eilę įvairių nuotikių netolimausioje ateityje. Jisai iš žvaigždžių išskaitęs, kad H. Fordas nebus prezidentu Suvienytų Valstijų, net ir visai ne kandiduos. Suvienytos Valstijos tarpe 1942 ir 1949 metų pergyvės visą eilę sukilimų, o tas duos pasekmes, kad prezidentu liksis moteris, kuri atloš svarbę rolę valstybės išgelbėjime.

Prohibicija 1925 metuose jau bus panaikinta, bet karčiamos nesugriš, kadangi gėrimus kontroliuos valdžia. Bolševikų valdžia ilgai negyvuos, bet kas toliau su Rusija nutiks, tuomkart iš žvaigždžių išskaityt negalima. Vilius Hohenzolern ant Vokietijos sosto nesugriš.

1927 metuose Europoje kils didelė karė, butent Francuzija kariaus prieš Angliją, kuriai talkininkaus Vokietija, bet Anglija karės nelaimės, nes namie kils revoliucija, kuri nuvers monarchišką valdžią ir įsteigs republiką. Anglijoj revoliucija kils 1934 metuose.

Suvienytos Valstijos neprisidės nė prie "tautų lygos", nė prie pasaulinio teismo. Apie pradžią Rugsėjo mėnesio šių metų, jurėse bus daug katastrofų. Ispanijos karalius ir Italijos prieme-ras patiks nelaimę. Vienas iš buvusio prezidento Hardingo gabineto narių mirs. Suvienytų Valstijų laivynė apsiereiks limpanči ligą.

Kalifornijoj, Ohio, Philadelphijoj, Chicagoj, New Yorko valstijoj ir Europoj

bus žemės drebėjimas. Vulkanai kelis kartus pasikartos ir padarys didelius nuostolius.

Čia reikia primint, kad mokslas astrologija šiadien nėra niekeno pripažįstama ir joje nereikia dėt jokios svarbos. Astrologiją sutvėrė senovės grekai, kurie iš žvaigždžių spējo katastrofas, kares, ir žmonių laimes ir nelaimes. Bet vėliaus atsiradęs mokslas astrologija surado, kad astrologija nėra teisinga, ir šiadien ją niekas nepripažįsta, ir todėl Gustavo Meyerio pranašavimas yra tik spēliojimas.

Naujas skandalas.

Skaitome "Sandaroje" iš Pittsburgh, Pa. žinutę, kurioje korespondentas apipa-sakoja ten prie lietuvių parapijos iškilusį skandalą tarpe tos parapijos mokyklos minikij, seserų nazaretonij. Korespondentas pasakoja šiaip: "Rugpjūčio 9 dieną tarpe seserų nazaretonij kilo muštynės. Jų buvo dvi lenkės ir dvi lietuvės, tad sumušė vieną lietuvę, seserį Eleną. Sumušę draučiai ir nudraske nuo jos drabužius, išmėtė ją laukan. Sumuštoji tada prašė kunigo Kazėno, kad tas jai duotų nors penkioliką doliarų iš dviejų šimtų, kuriuos ji turėjo pas jį pasidėjusi, bet kun. Kazėnas jai liepė kuogrečiausia iš Pittsburgho išsinešt. Rytjoaus ryte ji pasitikusi Varasiene prašė jos leist savo mergaitę su ja nuvažiuot į lenkų klioštorių. Varasiene mergaitės neleido, ir nuvedė pas Takaskienę, kuri nužiurėjus ją slaptame pabėgime, nusitvėrus nusitempė pas kun. Kazėną, bet tas vėl išvaręs liepė jai kuogrečiausia neštis iš Pittsburgho. Tad sesuo Elena nuėjo pas Gilienę, kuri leido mergaitę jį palydėt į lenkių klioštorių prie Millvella, bet ją nepriėmė, nes telejonu buvo informuota, kad ji maištininkė. Tada ji iškeliavo į Chicago..."

Nors gali but, kad korespondento vietomis šita žinia yra persudyta, vienok... nieko be priežasties. Ir užtai amžina gėda Pittsburgho lietuvių katalikų parapijos valdytojams, kurie antru kartu sukėlė skandalą, ir kaip pirmame, taip ir antrame skriaudžia lietuvišką vardą. Anais metais ten lenkės minikės lietuvių mokykloje sudraskė Lietuvos vėliavą, gi dabar leido sumušt lietuvę merginą ir net prieglaudęs nedavė. Tai apteršimas lietuvių vardo, ir iš to, internacionališkos istaigos vedėjai negali pasiteisint.

S.L.A. revoliucija.

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje valdyba išmėtė iš organizacijos vieną narį, kasžinkokį "Bimbo". Mat tas naris turis kumunistiškas pažiuras, ir viename išvažiavime pasakė prakalbą, kurioje išdare išpildanciosios valdybos veikimus. Tuom valdyba įžeista, savo suvažiavime savo šmeižiką iš S.L.A. pašalinė. Užtai dabar organė eina polemikos

redakcijos su prašalintojo nario šalininkais, o kuopose, kur yra to Bimbo užtarėjų, kalama rezolucijos, reikalaujančios valdybą savo tarimą atšaukt. Tai savo rušies revoliucija, bet reikia tikėtis, kad ji neišsiplės taip plačiai kaip buvo išsiplėtusi 1910 metuose. Ir neverta. Juk jei žmogus pats nemoka susivaldyt, ji turi kas nors kitas valdyt. Nejaugi šiadien žmonės turi tiek drasos, kad tik policisto buožė juos gali suvaldyt? Juk žmogus turi pats save ganyt, nes kaip kiti ji ima ganyt, tai ir nugano "nuo koto".

Karščlavimaisi, galima spėt, išsiplatinis ir trukšmo bus ilgai valandai laiko. Stebėtina yra vienok, kad valdyba netikusį prašalino iš organizacijos tik dėl jos įžeidimo, ir dabar tyli ausis suglaudus, kuomet organo redaktorius sieksniniais straipsniais ją gina. Mat musų valdybos jau iki tiek nusigyveno, kad ir save apgint nenori. Juk čia valdybos grynas reikalas tą trukšmą nuokart glamžyt, o nelaukt kol jis išsiplėtos. Nejaugi ji mano, kad tik redaktorius yra įstatymų apgynėjas?

Anglijos ambasadorius Suvienytose Valstijose raportavo savo valdžiai, kad New Yorko priepilaukoj, Ellis saloje yra reikalinga daugiau triobų ir atskyrimo kriminalistų, sulaikytų deportacijai, taipgi reikalingas sveikesnis valgis. Mat Anglijoj buvo kilęs trukšmas, kad anglai imigrantai čia yra užlaikomi nežmoniška, todėl valdžia kreipėsi į ambasadorių, reikalaujama padaryt dezinfekciją, kad sužinotus kiek tiesos yra skundose.

Haagoj atsibuvo tarptautiško teismo sprendimas Anglijos skundo prieš Vokietiją, kuri Kiel kanale buvo sulaukūs Anglijos laivą. Teismas prisakė vokiečiams arba išleist Anglijos laivą, arba užmokėt 140749 frankas su nuosimčiais nuo šešių iki

šimtui metų atidarant angliškiems laivams kelia.

"Darbininkas" spaudina didį veikalą "Don Kišotas". Yra tai aprašymas vieno ispano, manijos apšėsto "ricieriaus". Sis veikalas yra vertime beveik pas visas Europos tautas, o kai kurios yra išleidę net kelias jo laidas.

Rusija paskyrė komisiją ištirimui kaltės politiskųjų kalinių, ir nesurandant prirodymų kaltės, paluosuot. Tyrinėjimams prasidėjus tik vienoj Maskvoj iš kalėjimų paleista 2,500 kalinių. Tyrinėjimai pradėta ir kitų miestų kalėjimuose.

Buffalio decizijos vyskupas per savo sekretorių kun. J. Peelą paskelbė uždraudimą parapijinėse mokyklose visoje decizijoje mokinimą lenkų kalba. Užginta net mokyklose kabint ant sienų tokius paveikslus, kurie turi lenkiškus parašus.

New Yorko valstijoj, Adirondack kalnų aplinkės atlankė ankstyvos šalnos ir nugadino lepesnius augalus. Daržovės ir velyvesnieji javai nušalo. Vietomis termometras nupuolė iki 30 laipsnių žemiau zero.

Wisconsinio valstijoje, Bloomingtono aplinkėse užėjus audrai, perkunas užmušė šešioliką stukių galvijų, priklausančių ukininkui Brandta.

Augusta Hill, miegodama pagimdė aštuonių svarų dukterį. Tas nieko šučių, bet stebėtina, kad miegojo taip stipriai, kad gimdymo nieko nejautė.

Anglija Palestinos užai-kyme per pastarusius metus turi deficitą 18 tukstančių doliarų, o nuo pat pradžios 300,000 doliarų.

Holandija gabena savo kariumenę prie Vokietijos rubežiaus, kad ten neleidus Vokietijos pirkliais išpirkt visus valgomuosius produktus.

PIKNIKAS!
AMERIKOS LIETUVIO

Atsibus

Nedėlioje

16-tą DIENĄ RUGS.-SEPT. 1923

SODNĖ LIETUVIŲ APSVIETOS B-VES

OLYMPIA PARK

ANT QUINSIGAMOND EŽERO KRANTO.

Prasidės tuojau po pietų.

Rengiami gražų išvažiavimų su daugeliu gražių žaidimų ir muzika. Kviečiame visus lietuvius iš Worcesterio ir iš aplinkinių ant musų pikniko atsilankyti.

Turintieji tikietus, turės progą išlaimėti RADIO—bevielini telegrafa, vertės \$200.00, GRAPAPHONĄ, auksinį LAIKRODĖL, ARMONIKĄ, auksinį ŽIEDĄ, Lietuvos VĒLIAVĄ, lietuvišką JUOSTĄ, Lietuvos HERBĄ, 5 DOLERIUS auksu, Lietuvos ALBUMĄ, "AMERIKOS LIETUVIŲ" metams.

Nepamirškite ir netingėkite, visi apsilankykite, nes bus gražiausias išvažiavimas, linksmausia diena. Kviečiame kiekvieną, didelius ir mažus.

"AMERIKOS LIETUVIO" ADMINISTRACIJA,
15 Millbury Street, Worcester, Mass.

PO MEDŽIU

Malonus broliai ir sesers! Amą dieną aš eidamas gatve pasitikau žmogų, kurį biskų pažinau. Jis mane pirmiausia užkalbino papasakodamas naujieną, kad jo kaimynas, kurį aš pažįstu iš vardo, prisikolinęs krautuose ir nuo savo pažįstamų, kiek tik galėjo, slaptai iš miesto pabėgo niekam nieko nesakęs ir dabar skolininkai jo jiesko, ir jei surastų, būtų jam labai blogai.

Tokios žmonės padarytos skriaudos, istiesų yra tai piktadario darbas, kurio kiekvienas žmogus vengia. Vienok pasirodė, kad tas žmogus man begėdiškai primelavo, nes anas žmogus, kuris buk iš miesto išbėgęs, ir šiandien gyvena toje pačioje vietoje, neprisidaręs nei mažiausios skolos ir net visai nemanantis kur bėgt.

Taip tai žmogus likosi apkalbėtas neteisingai. Nuplėšta jam šlovė, kurią niekas jau jam nesugražins. Apkalbėjimas yra tai skaudi žmogų žaizda, kurią amžinai atjaus tas, kuris ją turi kėst. Taip nuskriaustų žmonių yra tikrai daug. Bet yra ir tokių melagių, kurie tik ir užsiima neteisingų pasakalų platinimu, visai nepagalvodamas, kad toki neteisingi pasakalai, melai, neteisybės skleidimas yra bjaurus ir piktas darbas. O kas skaudžiausia, kad toki melagiai žino gerai Dievo prisakymą, kuriuomi draudžiama neteisingai nekaltbėti. Nors jie tai prisakymą labai tankiai mūni ir kartoją, tai vienok jie nepamano, kad peržengimas to prisakymo yra nuodėmė, kurią niekas negali atlyginti.

Tai nuodėmė, kurią žmonės papildoma tankiai pasakodami, tokius dalykus, kurių nežino. O kiek atrasime, kurie nieko neveikdami tik laiką ir leidžia kitų apkalbėjimams ir šlovės plėsimams. Daugiausia tuomi užsiima moterys, tokios, kurios neskaito naudingų knygelių, nei laikraščių, nesilanko ir mūsų susirinkimus ir su apšviestiesiems žmonėms, kurie skaito "Amerikos Lietuvių" nieko neturi ir laiką leidžia tik kitų apkalbėjimams, neteisingiems pasakojimams, kad kitą pažeminti, kad perstatyt jį niekniu už save ir save pakelti augščiau už kitus. Mės eidami gatve pamatysime pulkus tokių moterų susėdusių kur pasieny ar pavoryj, ir beveik nuo ryto iki

vakarų skalbiančių liežuviais tą ko jos nėra ne matę nė girdėję, ir tai tuomi užsiima daugiau tokios, kurios rytais ir vakarais lankos maldos namus, kuriuos jos skaito Dievo namais ir vieta šventa. O jos nepamano, kad į tokią vietą įeiti reikia didelės drąsos žinant savo purvinas nuodėmes.

Malonus broliai ir sesers, tokios moters žmonijai neša didelius nuostolius. Reikia atmint, kad jos nevien pačios apkalbėjimo nuodėmes pildo, bet jomis, lyg raupais užkrečia ir kitas, kiek doresnes moteris, su kuriomis jos suėję tuojau toms ir perstarto nebutus daiktus. O ką jau kalbėt apie tokių moterų auginamus vaikus? Jie jau gema užkrėstais apkalbėjimo ir melų perais. Ir iš tokių vaikų reikia tikėtis ne dorių žmonių, bet melagių, kreivų liudytojų, sukčių ir prižadų laužytojų, juk jie gimė ir išaugo ant melagystės pamatų.

Doros moters, kurių visgi dar nemažai yra, neturi laiko tuom užsiimt, nes jos turi savo darbą. Jos nesėdi patvoriais ir akimis negaudo praėivius, kad tuos apvertus žemyn galva, kad iškraipius jų ir eiseną, ir drabužių ir kuno sudėjimą. Jos turi darbo savo gyvenimo kambariuose, kad palai kyt svarumą, kad vaikus švariai aprengt ir į laiką mokyklon išsiųst, kad drabužių išvalyt, kad tinkamą šeimynai valgi pagamint. Juk namuose yra darbo labai daug, tik jų nesurandatos, kurios bėga kelis kartus per dieną į bažnyčią ir paskui namie drasko šlovę žmonėms, kuriuos pažįsta ir kurių nepažįsta. Gali but, kad jos nesupranta savo amato blėdingumo, nes niekas joms to nepaaiškina. Bet rodosi, kad suaugusios ir turėdamos protą, galėtų pasižiūrėt į kitas moteris, kurios tuomi neužiima ir kurios trusiasi apie savo namus. Nuo tų galėtų imt pavyzdį ir taip elgtis kaip ir anos. Eidamos jos bažnyčion per išpažintį jos galėtų tai papasakot kunigui, tas visgi be abejonės paaiškintų, kad tai yra nuodėmė, kad tai peržengimas aštuntojo prisakymo, ir tada jos turėtų žinot kaip blogą paprotį jos turi ir kaip kenkia jos tuomi žmonijai. Bet gali but, kad jos to nelaiko nuodėme, nesako apie tai kunigui ir todėl negavę paaiški-

nimo, vis bėda toliau savo purvinoju keliu. Gali ir but, kad kunigas tai užtyli, palaiko maža nuodėmė ir todėl pletkininkes nebara, o nebartos jos eina savo keliais iki gyvenimo galui. Bet greičiausia gali but tai prigimimas. Gal jų motinos ir bobutės buvo tokiomis liežuvininkėmis, tokiomis pasiliko jos pačios, ir toki bus jų vaikai. Juk prigimtis yra svarbiu dalyku. Žinome jau kaip žmonės serga prigimtaja liga girtuoklyste, vagyste, muštynėmis ir kitais blogais pasielgimais. Taip gali but ir pletkininkės serga neteisingų kalbų liga.

Bet nevien neteisingomis kalbomis, melais ar pletkais užsiima moters. Yra tokio amato prisilaikančių ir vyrų. Žinau gerai vieną koloniją, kurioje kaip moters taip ir vyrai mėgsta apkalbėjimus kitų. Su tokiais žmonėmis suėjęs negausi kitokios kalbos, jei juos prakalbinsi, kaip tik pasakojimus apie kitus, kitų išjuokimus ir iškraipymus. Apie apšvieta, apie gyvenimo pagerinimą, apie tai kas laikraščiuose rašoma apie šį ar tą, nė neužsimink, nes į tai negausi atsakymo. Apie kitus net ausys vysta klausant. Tas šleivas, tas kreivas, tas senis, tas ištiželis ir daug kitai. Jeigu kuris "mandagesnis", tai švelniau neužsimus per daug vietas, ašaiptosi, bet vis kitų tik išdar kymui ir paniekimui. Tokiu būdu turime ir vyrų sergančių apkalbėjimo liga, ir labai gaila, kad jie nemaną iš tos ligos pasigydyt.

Malonus broliai ir sesers, pasigalėkime bent mes tokių žmonių ir stengkimėsi juos nors mažumu pagydyt. Kvieskime tokius žmones, gavusius valandėlę liuso laiko, vieton kitų apkalbėjimo, ateit į mūsų susirinkimus ir pasiklausyt mūsų kalbų. Tegul jie persitikrina, kad nevisi kitų apkalbėjimais užsiima ir todėl galbut tuom užsimis nereikia. Tegul jie liuosomis valandomis imasi skaitymo "Amerikos Lietuvių" ir iš jo pasimokina dorai gyvent, tegul pratnaisi prie apšviestos. Nebarkite juos ir nepeikite į akis, nes tai būtų erzinimas, o erzinimas labai kankina ir skaudina ligonį. O ligonį nes skaudint reikia, bet leist jam liuosai pasveikt, suteikiant gerus patyrimus.

Žmogus.

LIETUVIAI AMERIKOJ

SALT LAKE CITY, UTAH.

Mano patyrimai apie marmonų sostinę.

Salt Lake City yra tai Utah valstijos sostinė. Miestas didelis ir turi dailią išveizdą, viskuom skiriasi nuo kitų miestų, nes turi daug platesnes gatves, šaligatvius, apšviestas medžiais. Viduryje miesto yra didelė marmonų šventynė, kuri turi gražią išveizdą ir užima daug dailios vietos aplink miestą. Ši marmonų šventynė yra didžiausia vakarinėse valstijose, kiek jų man teko matyt.

Marmonų kompanija pirmu kartu atvyko į Utah 1847 metuose. Kompanija susidėjo iš vado Brigham Young, 147 vyrų, trijų moterų ir dviejų vaikų. Apsistojo jie Salt Lake klonyje, kur dabar yra Salt Lake miestas. Brigham Young su savo kompanija atvyko iš rytų, kur ten nuo Illinois valstijos. Marmonų tikyba skiriasi nuo kitų tuomi, kad jie tiki į daugpatystę (į vedimą daugelio pačių).

Miestas Salt Lake City gyventojų turi 110,000 sulyg 1920 metų censo. Nuo New Yorko atstume stovi 2446 mylių. Kaslink, gamtiškumo Utah valstijoje yra daug vietų, kurias verta pasižiūrėt, nes pirmu kartu tulas vietas pamatėms, jos išrodo tikrai stebulingomis.

Stebėtini reginiai.

Yra daug kalnų, kurių augščiausių yra King Peak kalnas, kuris augščio turi 3498 pėdas, kur kloniai apdengti amžinu sniegu. Kita stebulinga vieta tai San Juan apskrityje, kur iš sukmenėjusios žemės išaugę dideli, gi augščio 265 pėdas. Yra dar daug nepaprastų ir gamtos gražiai papuoštų vietų, bet, kad laikraštėje neužsimus per daug vietas, apie jas nutylėsiu. Tik paminiu dar vieną, tai Salt Lake City ežerą, kuris yra Salt Lake klonyje. Ežeras turi ilgio 80 myl., pločio 30 mil. ir gilumo 75 pėdas. Skersai ežerą eina geležinkelio S. P. tultas, vedantis į Kaliforniją. Tai yra druskos ežeras, iš kurio tulais sezonais imama druska nuo vandens paviršiaus.

Tarpkalinėse yra didelės lygumos, kurias apgyvenę ukinkai, kurie užsiima daugiausia auginimu gyvulių. Kalkur auginama ir javai. 1919 metų skaitlynės parodo, kad čia ukinkai užaugino kornų už \$750,000, kviečių už \$10,000,000, avižių už \$3,000,000, miežių už \$400,000, rugių už \$100,000, bulvių už \$3,000,000, šieno už \$17,000,000.

Išdirbystėmis Utah valstija yra turtingiausia metalo (aukso, sidabro, švino, zinko, vario ir anglių) kasyklomis. Darbininkai čia dirbantys yra neorganizuoti ir todėl buvę pusėtinai išnaudojami. Keliatą kartų

buvo bandoma juos suorganizuoti I.W.W. unija, bet nepavyko, ir užtai buvo net ir kraujo praliejimas.

Visa valstija apgyventa daugiausia baltos rasos žmonėmis, kurie daugiausia priklauso marmonų tikybai.

Yra ir lietuvių.

Yra vietomis, kasyklų miestukuose ir lietuvių, pavienių, gi metalo kasyklose yra ir po keliatą, arba po kelias šeimynas. Tos šeimynos yra atsidanginę iš rytinių valstijų, daugiausia tai senberniai, pasivilioję svetimais pačias ir atsidurę su jomis tolimuose vakaruose gyvena. Man teko matyt kelias moteris, kurios gyvena jau su kelinu tokiu senberniu, girtuokliu, kuris gyvenęs kiek su viena, aplėdžia ją ir tada moteris, papuolus į vargą, glaudžiasi prie kito tokio išvirkėlio-girtuoklio. Žinoma, geras vyras tokias moteris neprištos. Lietuviškų organizacijų man čia neteko girdėt, kad kur būtų kokia.

Tai tiek šiuomkart apie tolymus vakarus. Kitą kartą parašysiu daugiau.

P.M.Lietuvos sunus.

AKRON, OHIO.

Degtinės mlylėtojų vargai.

Galbut, kad visoje Amerikoje nėra kitos tokios lietuvių kolonijos, kurioje lietuvių taip girtuokliautų kaip mūsų kolonijoje, Akrono. Ar tu eisi į pikniką, ar tu eisi į balių, ar į susirinkimą, visur rasi daugiau girtų negu blaiviu. Ojeigu pas ką buva krikščynos ar varduves, tai jau namas pasilieka be langų, o svečiai ir šeimyninkai sudaužytom nosimi ir juodom akimi, o ne retai ir kalėjimą reikia atlankyti. Ir tai dar neviskas, jeigu prisimint, kiek moterų pakibę nuo savo vyrų, palikdamos juos su mažais vaikais. Rodosi nėra tokio gyvulio nė žvėries, kuris apleistų savo vaikus, o čia moteris, galbut dar ir civilizuotesnės už gyvulius, ant savo vaikų nusispjauja, ir važiuoja su meilužiu net nežinodama koks likimas jas laukia.

Štai neseniai vienas "bažoras" tapo policijos sugautas giroj su nepilnamete mergaite. Buvo ten jo švojeris ir dar vienas svetimtautis, kurie ten daug degtinės išgėrė ir mergaitės dorą atėmė. Šiandien tas "bažoras" sėdi už grotų gavęs šešis mėnesius "pakutos" ir šimtą doliarų užsimokėt, o kiti dar laukia savo baudos. Tai tik paviršutiniai paminiėjus girtuoklių ir išvirkėlių gyvenimą, bet jeigu viską paminėjus ir surašius, tai jaučio skuros neužtektų.

Parapijonų vargai.

Kunigui Janušui viešpataujant Akrono parapijonams tiek darsidė, kad jie sustraikavo ir bažnyčiai mėsėsiu nemokėjo ir tokiu būdu kun. Janušą prašalino. Parėjo kunigas Cibelis (Cibulskas), ir griebėsi už darbo pinigų rinkit užbaigimui

bažnyčios ir naujai klebonijai. Pabuves devynis mėnesius ir prisirinkęs pinigų parapijonams prisakė melsit už jį, tai yra už Cibelį, o jis susipylęs pinigų ir krepšį, išvažiavo savais keliais. Dabar parapijonai vaikščioja ir barasi vienas su kitu "tu durnas" buvai, kam ėjai kolektuot... "tu durnas" buvai, kam daviai. O iš šalies žiurint, nė vienas nėra išmintingėsnis, tik tas, kuris susiėmęs pinigų išvažiavo, buvo gudriausias.

Keli žodžiai apie Radzevičius.

Žinomas beveik visos Amerikos lietuviams Radzevičius, vėliaus buvęs "Vanago" kompanas, prieš kelis metus buvo turtingiausias Akrono, dabar yra pavargėliu. Skolininkai atėmė nuo jo visą turtą, o kurie vėliau apsižiūrėjo, tų pinigėliai žuvo; visokiais būdais iš žmonių buvo išgavęs pinigų, ir nevieno žuvo kruvinas skaitikas supuvusiame kėseniujė. Geriausia jam sekdavosi prigrėibt tokius, kurie naujai atvažiudavo į Akroną, pas kuriuos bėgdamas prižadėdavo aukso kalnus ir nesigailėjo degtinės, ir tokiu būdu pasisekdavo pinigų išviliot. Dabar jau viskas užbaigta.

Šiomis dienomis pasklido gandas, kad Radzevičius "iš proto išėjo" ir yra valdžios priežiuroje. Tikrų žinių nepasisekė sugaut, bet greičiausia gali but lyg tiesa, kad norint visų atsikratyti, tokiu pavirto, nes daugelis teismų jo laukė; netrukus viskas paaiškės.

Aržuolo šaka.

HARTFORD, CONN.

Geriausias patarimas kaip prašalint girtuoklius.

Liepos mėnesyje man teko but viename išvažiavime, kuris buvo surengtas turbut Moterų sąjungos kuopos. Į moterų surengimus paprastai susirenka visokios rūšies svečių, o daugiausia tokių, kurie mėgsta moterų namie darytą. Žinoma, moters moka greitai tokius numylėt, o kiti gal ir kur kitur jau buvo nusimylėję ir tokių prisirinko koks tuzinas. Kaip visur taip ir čia buvo programos. Pirmiausia garsusis Ceeclijos horas pradėjo dainas. Dainos išėjo gerai, kad net ir apsigėrusieji makaluodami rankas, gyrė. Paskui moters kalė vėnis į kaladę, vyrai į maišus įlindę ėjo lenktyniu, mergaitės bonkomis lenktyniavo, ir vėl vyrai ir moters su mergaitėmis virvę traukė.

Kas ką nugalėjo, man nesvarbu. Bet paskutinis punktas buvo gana juokingas, tai lenktynės, kurios išvijo visus girtuosius, be muštynių ir barnių. Programme buvo pažymėta, kad juoktis galės tautietis su tautiete, ir kuris kurį prajuoks, tas gaus dovaną.

Paskirtoj vėitoy pasirodė du ne menki patriotai, A. K. Kiaulėnas ir V. Petruškevičienė. Abudu juokėsi, kvatojo, vienas kitam neužišleisdami. Kad gaut dovaną, juokas traukėsi vis tolyn ir vis garsiau, kad net visa publika ėmė kikent.

Gėrovų nesuipratimas.

Kurie buvo prisitraukę baltakės, nesuprato nuokart kas čia dedasi, ir manydami, kad tai juokiamas iš jų, tuojau visi įsmeigė akis į juokdarius ir paraudo. Vienas tuojaus gvergzdžiančiu balsu ėmė klausit "ko ta boba ten žvengia", kitas dar kitaip. Blaivioji publika sužiuro į juos ir pradėjo visu balsu juoktis. Nesuipratėliai ėmė dairytis aplink akis pervertę. Juokdariai iš estrados dar labiau ėmė juoktis. Tik ant kart keliose vietose pasidarė didelis judėjimas, ir žiurime, kad "patiešytojos" prisitraukę jau nešasi į pakrumes, keikdami rup.... Sanav.... Jie juoksis čia iš mūsų sanav... Kreizės jus visi rup....

Dar vienas nesuipratimas.

Netoliesia stovėjo burelis vadinamų "jankių" ukinkų, kiti dar neseniai iš vandens išlipę, su trumpais marškiniais. Tie ilgai žiūrėję į juokdarius, dairėsi aplink ir nesuprasdami kas čia darosi ir iš ko juokai krečiama, pamanė, kad tai iš jų juokiamasi. Ir kiek trukus, ir tie pradėjo neštis šalin, keikdami god... krazy's... san... Ir tuojaus tokiu būdu išvažiavimas pasidarė ramus ir tyras, nelikus nė vieno nenuoramom. Dovanų nė vienas nelaimėjo, nes negalėjo vienas kitą nugalėt.

Kiek palaukus pasirodė, kad dar vienas "draugutis" pasiliko. Tas Raulas pradėjo artintis prie stalo su užkandžiais ir gėrimais, kur buvo valdyba, ir kumščia makaluodamas pradėjo zurzėt: "Ką jūs ru... čia per pikniką pasirengėte, kad žmones iš jo vejate." Publika pamatė dar vieną nemandagų svečią, pradėjo artintis prie jo, o jis atbulas traukdama išsinešė, ir taip viskas ramiai užsibaigė juokais iš girtučių.

Ramus svečias.

MINERSVILLE, PA.

Nelaimė dėl degtinės.

Pas mus atsitiko didelė nelaimė. Vienoj grincioje moterėlės susirinkę dirbo degtinę, ir gerai apsidirbo, tik baigiant savo darbą, viena užsidedė degtuką, kad pažiūrėjus puodan, ar gerai verda. Tuomkart alkoholio gazai pasiekė degtuko ugnį ir alkoholis katilaityje eksplodavo. Degdamas alkoholis pasiekė jos drabužius ir tie užsidedė. Nelaimingoji ėmė šauktis pagalbos. Kitos moters, bijodamos šauktis pagalbos iš kur, kad policija nesužinotų kame dalykas (nes daug pridirbtos degtinės buvo, tai gailėjosi, kad policija ją neatimtų), o pačios bijodamos artintis, kad ir jos neužsidegtų, taip leido nelaimingai apdegt skaudžiai. Jos pavardė yra Barauskienė. Ji dabar kenčia didį skausmą. Daktaras eina į namus ją gydyt. Savo šeimynoj ji turi penkis vaikus, bet visi jau nemaži.

J. Noris.

Laike sutuoktvių Indijoje, nuoteka visuomet turi stovėt pasilipusi ant kubo, pripildyto pienu ir mėsa.

Francuzija turi skolų \$23,000,000,000,000.

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

Kelios savaitės prabėgo, kaip mėš kalbėjome apie mūsų stebuklingą žemę, bet neužbaigėme, todėl dabar panaujinsime mūsų kalbą ir tęsime tolyn.

Kuodaugiau mėš jieskosi-me žemių apie mūsų žemę, tuo daugiau mums matosi, kad žemės didžiausia užduotis, tai palaikymas gavas-ties įvairių jos gyvunų. Žemė yra motina visokios gyvasties, kartu ir mūs. Prisižiūrėkime gerai, o patirsi-me, kad visokios permainos darosi ant žemės, kur žemės paviršius susisiečia su oru. Prisižiūrėję mėš pamatysi-me, kad keli coliai žemės paviršiaus, o kartais net ir kelios pėdos, yra oro van-dens ir šviesos permainytos į dirvą arba derlingą žemę. Nevisa žemė derlinga, žemė, kurios oras nepasiekia ir sa-vo veikmės nepalieka, yra nederlinga, niekas ant jos neauga, kol nepereina per veikmę oro, vandens ir švie-sos. Paviršius žemės nuolat-os dirbamas mums nesu-prantamos galingos rankos, oro, vandens ir šviesos. Kiek vienas mėš galime prisižiū-rēt ant nugriuvusio kranto, jog pats viršūnis žemės, kuris yra dirbtas oro, švie-sos ir vandens, yra kitokis negu giliau. Paviršius žemės atrodo judesnis, lyg ir daugiau suterštas, tas pats suteršimas žemės, pajuo-di-mas, yra tai dalykas, kurio reikalauja žemės augalai, nuo augalų gauna gyvastį ir pasilaikymą kiti žemės gy-vunai ir žmonės. Nežiurint kur mėš busime, ar tai ant jurių krašto, ar prie nugriu-vusio kalno mėš veikia gali-me persitikrint, jog pavir-šius atrodo kitaip negu jos gilesnė dalis. Ta oro veikmė yra visur ant sausos žemės, išėmus pelkes ir kalnus, le-dais apklotus, kur oras ne-prieina. Pajuodimas žemės paeina nuo geležies, kuri yra labai reikalinga augalams. Mėš žinome, kad kiekvienas gyvunas reikalauja nitroge-no, kaipio dalies savo maisto; mėš taip pat jau kalbėj-o-me, jog keturios penktada-lys mūsų atmosferos suside-da iš nitrogenu. Žemės pa-viršius ir žemės augalai naudojami tuom gazu. Pa-viršius žemės priima daug sau to gazo. Žalieji auga-lai, koki jie nebūtų, ima sau maistą iš oro, pavidale gazo nitrogenu. Ties patys auga-lai ima sau ir kitokį maistą iš oro, pavidale karboniškos rūgšties arba angliarūgšties.

Kaip dirba išvieno augalas su mikrobu.

Mokslo žmonės nužiūrėjo, kad yra nekuri augalai, kurie turi specialią galybę traukti nitrogenu iš oro, nėsant jū žemėje. Toki auga-lai kaip žirniai, šabelbonai, dobilai ir jiems panašūs, turi kokią tai specialią galy-bę traukti nitrogenu. Tyri-nėjant juos pasirodo, kad pas tuos augalus randasi daugiausia nitrogenu ypaty-bių. Tyrinėtojai šių auga-lų atrado, jog ant minėtų augalų šaknų atsiranda lyg maži išsiptimai, jeigu nesiranda ant jų tokių pasiputi-mų, jie auga kaip ir kiti auga-lai. Jeigu minėti augalai auga ant smilties, ant jų ša-knų neatsiranda tokių pasi-putimų. Augt nustoja ir tik auge jeigu nitrogenu jiems kitokiu būdu suteikiama. Taigi yra kas nors dirvoje, kas padaro ant augalų ša-knų tuos pasiputimus ir pri-verčia augalą traukti sau ni-trogenu iš oro. Toliaus ty-rinėtojai atrado, kad minėtų augalų pasiputimai ant šaknų turi savybę mikrobos, kurie kooperatyviškai su minėtais augalais veikia. Žirniai ar panašūs augalai mikrobams suteikia cukrų ir krakmolą savo šaknimis, kurių ypatybę mikrobai ne-gali gaut patys nebudami žali. Mikrobai gi turi galy-bę sumaišyti nitrogenu ir reikalingą maistą augalams ir taip suteikia maistą vienas kitam. Taip tai augalai gali augt be speciališko davi-mo žemei nitrogenu. Tyri-nėtojai augalų mėgino pri-verst, kad mikrobai taip-pat dirbtų kooperatyviškai su kitais augalais kaip tai kviečiais, rugiais ir pana-šiai. Bet tie bandymai ne-pavyko, mikrobai veikia iš vieno tik su ankštiniais au-galais kaip su žirniais ir ki-tais.

Be nitrogenu augalai negyventų.

Netik augalai, bet ir žmo-nės reikalauja nitrogenu sa-vo gyvybės palaikymui. Nors mėš kvėpuodami gau-name nitrogenu į savo ku-ną, vienok tuom mūsų ku-nas nepasinaudoja; žmogus turi gaut nitrogenu maistu. Protadai turi savyje nitro-genu ir iš jų mūsų kunas pa-sinaudoja. Augalai—žalu-mynai gali kvėpuot angliarū-gštie, kurios žmogus negali kvėpuot dėlei kuno naudos. Bet nitrogenu nę augalai, nę žmogus negali kvėpuot dėl

taš visiems žaliems auga-lams. Taip pat ir žmonėms, kurie tais augalais maitina-si. Mokslininkai savo laba-ratorijose padaro nitrogenu, vartodami elektrą ir šilumą; panašiai kaip kad tas nitro-genas yra daromas gamtiš-kai, debesuose, užėjus ruo-žui šilumos ir perkunijos. Kaip mokslininkai vartoda-mi elektrą ir šilumą, pada-ro mišini nitrogenu, taip ir mikrobai turi iš kur nors pa-imt reikalingas dalis ir pa-daryt tą augimui energiją.

Pradžia energijos auginimui.

Prisižiūrėjus kaip augalai naudojami mikrobų veikimu ir, kaip mikrobai gauna sa-vo užmokestį, gaudami sau krakmolą ir cukrų iš augs-lo, savo gyvybės palaikymui, klausimas kyla, kas duoda pradžią tos energijos, kada nėra dar nę augalai nę mi-krobų. Tyrinėtojai atranda, kad pačią pradžią duoda sė-kla, į kurią nitrogenu nuo seniau gavęsis ir kol sėkla sudygsta, dar jai užtenka savo sėkloje esančio nitra-tiško maisto, tuom tarpu ant išleistų šaknų ir mikrobai pradeda darbą išvieno su au-galu. Tulose vietose Ameri-koje, Rusijoje ir Argentino-je yra žemės, turincios už-tektinai savyje nitratu per-visą žemės gilumą, todėl au-galai ant jos auga be jokio tręšimo ir žmogaus pastan-gų. **Nemuno Sunus.**

KUR NĖRA PERKUNIJŲ.

Audros su perkunijomis, paprastai mums reiškia pri-siartinimą vėsiaus oro po il-gų karščių. Pripratę jau mėš esame prie tų gamtos nerimavimų, ir nors audros su perkunijomis pas tulus iš-musų sukelia tuomlaikiną nuogandą, tai vienok ne ma-nome tą viską esant virš gamtiška kaip mūsų tėvynė-je, taip ir čia, išėivijoj, daug-kartų jautėme ir matėme di-deles audras ir smarkias perkunijas, ir todėl daugelis iš mūsų mano, kad perkuni-jos visuomet ir visur tokius trukšmus kelia augščiaū jū galvy. Nevienas galbut ir stebėsis sužinojęs, kad yra vietos, kur audros nę perku-nijos, žmonėms nėra žino-mos, arba yra didėle reteny-be. Gadinančių akis žaibu, viesulų ir perkunijų labai mažai pažįsta net šiaurėje gyvenanti eskimosai.

Tiktas audrų lizdas.

Šutrios ir karštos arba drėgnai karštos šalys, visu-omet yra lyg tėviške audrų ir perkunijų su žaibais. Tulokalingą maistą augalams ir reikalingą maistą vienas kitam. Taip tai augalai gali augt be speciališko davi-mo žemei nitrogenu. Tyri-nėtojai augalų mėgino pri-verst, kad mikrobai taip-pat dirbtų kooperatyviškai su kitais augalais kaip tai kviečiais, rugiais ir pana-šiai. Bet tie bandymai ne-pavyko, mikrobai veikia iš vieno tik su ankštiniais au-galais kaip su žirniais ir ki-tais.

Tyrinėtojai atradę tokius mikrobos, kurie taiso nitro-genu augalams, imdami jū iš oro, jiesko, kad surast ki-tus mikrobos, kurie gamina tokį maistą augalams, imda-mi iš žemės. Nitrogenu su-dėtiniai labai svarbus daik-

sio. Vulkaną jie riātė savo akimis, ir gerai žinojo koks jo pavojus grumojo jū gyvy-bei, bet perkuno iki tam lai-kui jie nebuvo girdėję, ir todėl labai bijojo, kadangi nežinojo kas ir kur trukš-mingai beldžiasi. Nežino-mas beldimasis ir ugnies šviesa padangėse juos mir-tinai gaudino.

Net Suvienyotose Valstijo-se yra tokių vietų, kuriose audros su perkunijomis žmonėms nėra žinomos. Iš-ilgai ramiojo vandenyno ara-Pacifico oceanu, yra re-tenybė. Pačioj smailumoj Floridos pussalyj Tampa, audros su perkunijomis atsi-lanko kas 90 dienų metuose, kad užtai San Franciske at-silanko nedaugiau kai viena perkunija metų bėgvyje. Pa-cifiko pakraščiais perkuni-jos su audroms atsilanko tris kartus metuose.

Iš kur pačina žaibai?

Nuo seniai buvo patirta, kad žaibus pagimdo perviršius elektros debesuose, ir kuomet elektros prisirenka per daug, tada prasideda jos išskrovimas perviršiaus, ta-da elektros kibirkštys šoki-nėja iš vieno debesio į kitą, kurių viena kita nupuola ir ant žemės. Vienok vėliausi tyrinėjimai atrado, kad prie elektros perviršiaus išskro-vimo svarbią rolę lošia taip vadinami jonai, arba ma-žiausios elektros dalelės, ku-rios, pradėjus pult lytūi pra-džioje audros trukinėja dar į smulkesnes daleles, spragė-damos ir šokinėdamos augš-tin ir vėl grįždamos į de-besius, per kuriuos puola ir ant žemės, ir iš to tada turime žaibus, arba audrą su perkunija ant žemės.

Žmonių pasakojimai.

Tarpe tamsių žmonių jau nuo labai seniai buvo kalba-ma apie perkunas ir žaibus. Sulyg Skandinavijos žmonių pasakojimų, griaustinis reiš-kia jū dievaičio Thor daug-les audras ir smarkias per-kunijas, ir todėl daugelis iš mūsų mano, kad perkuni-jos visuomet ir visur tokius trukšmus kelia augščiaū jū galvy. Nevienas galbut ir stebėsis sužinojęs, kad yra vietos, kur audros nę perku-nijos, žmonėms nėra žino-mos, arba yra didėle reteny-be. Gadinančių akis žaibu, viesulų ir perkunijų labai mažai pažįsta net šiaurėje gyvenanti eskimosai.

Tiktas audrų lizdas.

Šutrios ir karštos arba drėgnai karštos šalys, visu-omet yra lyg tėviške audrų ir perkunijų su žaibais. Tulokalingą maistą augalams ir reikalingą maistą vienas kitam. Taip tai augalai gali augt be speciališko davi-mo žemei nitrogenu. Tyri-nėtojai augalų mėgino pri-verst, kad mikrobai taip-pat dirbtų kooperatyviškai su kitais augalais kaip tai kviečiais, rugiais ir pana-šiai. Bet tie bandymai ne-pavyko, mikrobai veikia iš vieno tik su ankštiniais au-galais kaip su žirniais ir ki-tais.

Tyrinėtojai atradę tokius mikrobos, kurie taiso nitro-genu augalams, imdami jū iš oro, jiesko, kad surast ki-tus mikrobos, kurie gamina tokį maistą augalams, imda-mi iš žemės. Nitrogenu su-dėtiniai labai svarbus daik-

taš visiems žaliems auga-lams. Taip pat ir žmonėms, kurie tais augalais maitina-si. Mokslininkai savo laba-ratorijose padaro nitrogenu, vartodami elektrą ir šilumą; panašiai kaip kad tas nitro-genas yra daromas gamtiš-kai, debesuose, užėjus ruo-žui šilumos ir perkunijos. Kaip mokslininkai vartoda-mi elektrą ir šilumą, pada-ro mišini nitrogenu, taip ir mikrobai turi iš kur nors pa-imt reikalingas dalis ir pa-daryt tą augimui energiją.

Pereitą savaitę aš pasako-ju jums kaip man nepati-ko dyselys, kurį vartoja Lie-tuvoje žmonės vienu arkliu važiuodami ir, norėjau pa-sakyti, kad lankas daug ge-riau, bet buvo atspausta lau-kas, tai daugelis nesuprato. Lanką vartoja daugiausia Kauno apyrbėje ir kur lan-ką vartoja, tai ir jienos yra, ir tokis vežimas daug leng-viau arkliui valdyti. Dyse-lys vartojamas Suvalkų a-pyrbėje yra labai senoviš-kas, niekam nevertas pa-buklas. Butų labai gerai, kad Lietuvos račiai imtųsi prieš darymo jienų, kurias vartoja Amerikoje, Anglij-oje ir visose civilizutuose ša-lyse. Lankas nieko nepa-gelbsti arkliui, tik priduo-da kelis svarus sunkenybės. A-merikoje yra draugija, ku-rios mieris yra apsaugot gy-vulį nuo nežmoniško kanki-nimo. Jeigu ta draugija bu-tų Lietuvoje, tai dyselius tikrai pradėtų naikinti. Bet Lietuvoje ant to yra nesu-varžyta—laisvė ir gali va-žiuot kaip išmanoma.

Taip, eini toliaus gatvė-mis kaņors žingeidaudamas pamatyt. Netyčia ateini į seną miestą, ant rinkos, čia nieko neatsimeni kaip seno-ris buvo, visas rodosi persimainė. Rinka labai užpo-navota nešvariais žydėliais, labai ilgai ir nesinori ten-but, nes tas viskas tik laiki-nai visa rinka pasenęs ir vis-kas turės ten persikeist greitu laiku, nes Kaunas il-gai negali toleruot tokią vietą.

Eini biskį atgal, pasisuki į Nemuną pro Birutos vieš-butį, prieini didelę šventynę, tai yra Kauno katedra. Kaip aš tenėjau, buvo labai anksti, apie 7 valandą; ma-niau, kad gal dar nebus nie-ko viduryje, tai bent gerai pasižiūrėsiu. Bet iėjus, jau radau daugelį moterių bep-oteraujančių. Na, iėjus jos visos sužiuro ant manę, aš irgi perbėgau akimi per jų veidus, kurie buvo išblęskę ir akys idubę. Aš maniau, kad mano akys gal sutiks labai šventablyvų veidų, bet netaip atsitiko. Jos žiūrėjo ant manęs žiaurumu, akys vėrė per mane. Aha, tetos! pamislinau sau: baisu būtų su jumais vienam danguje at-sidurt.

Katedra, viduryje labai gražiai papuošta, kada nors senovėje. Labai daug įvai-rių stovylų ir mažų stovilu-kų, angielukų prisidinto augštai ant altorių ir sienų. Reikia pasistebēt artistų ir skulptorių išminčia ir ga-imumo. Ties visi angielukai su maloniais veideliais, rodosi ramina žmogų, ir pasakoja, kad posmertinis gyvenimas yra labai ramus ir malonus, bet ko tos bobelės pas duris taip nemaloniai į žmogų žiu-ro? Ir ta vieta, kur jos klu-poja atrodo blogiau, ir sien-os tenai jū nuzulytós, ir da-žai pajuođe. Matoma, ir kad jos visai kitaip jaučiasi ir kitaip žiuri ant tų angielu-ky. Čia būtų gražu ilgai pa-sižiūrēt, bet nėra laiko, rei-čia kuodaugiausia pamatyt Lietuvoje, kol laikas leidžia. Čia netoli už katedros, kur

grįst į miestą ir pamatyt daugiau. Kaunas taisosi, būdavo jasi, daugiau kaip simtas įvairių namų įvairio-se mieste dalyse būdavo ja-ma. Po dešinių sonu Lais-vės Alėjos yra sodas, pilnas gražiai žaliuojančių medžių, medžių lapai net juodi, taip gražiai žaliuoja. Viduryje sodo yra takeliai, gana didelė pastogė muzikai, vakarais šitime sode buva koñcertai. Vieną vakarą teko atsi-lankyti, buvo koncertas, smuikorių buvo apie 150 ar daugiau ypatų, tikrai tai bu-vo ko pasiklausyti. Matyt, kad Lietuva bus muzikališ-ka šalis, kaip jos artima Vo-kietija. Sodas pilnas žmonių ramiai klausėsi muzikos. So-dė yra namas teatro, dabar buvo tajašomas.

Kad pamatyt kaip čia žmonės dirba prie namų sta-tymo, atėjau kitą dieną. Prie statymo naujų sienų ir už-pakalinio galo teatro dirba rusai ir vokiečiai murininkai, dirba labai primityviš-ku būdu, apsimetę, apskro-vę nereikalingais šiukšliais nuverstų sienų; darbas ei-na jiems labai lėtai. Dvi lie-tuvės, atrodo kaip motina su duktere, neša plytas ir kal-kes ristavonėmis pas murin-nikus. Paklausiau: "ar jūs taipgi mokate muryt?" Ne, mėš nešame medegą vokie-čiams murininkams; rusai murininkai turi savo nesė-jas. Jiems neša tos kacapu-kės.—Kada šitas teatras bus užbaigtas? "O Dievas žino, mūsų meistrui murina, murina, tai žiurėk jau vėl pradėda grąbiti. Mėš gau-na me po 5 litus ant dienos ir dirbame, kas mums galvoj kada jie padarys".

Matoma, kad Lietuvoje truksta lietuvų amatininkų, tokius darbus kaip būdavo-jimas namų daugiau paima svetimtaučiai. Nekaip ir jiems einasi darbas, bet vis-gi jie meistrai. Lietuvų pre-kybos ir pramonės bendro-vėje prie taisyms automobi-lių taip pat patėmijau, kad vieni rusai ir lenkai dirba. Lietuvoje būtų naudinga nors pradinį mokslą vai-kams besimokinant, pamo-kint juos ir tokių darbų, ku-rie reikalaujama apie na-mams. Pasibūdavot ukini-kams triobas, pasidaryt a-pie namus parankumus, ga-lėtų kiekvienas, kad gautų nors šiek tiek pasimokint. Kauno teatras arba opera nors ir bus pataisytas, bet dar nebus atsakantis. Per-mažas, senoviškas. Kaunas reikalauja vieno didelio, ge-ro teatro, nes žmonių yra daug mylinčių teatrus lan-kyt. Gaila, kad Amerikos bendrovės, susirinke pini-gus patys apie savo šiltas vietas pasirupino. O Lietu-voje darbo niekur nematyt. Daug dalykų ten reikalinga pataisyti, iš kurių būtų ir naudos ir grožybės.

Atėjus vakarui, patogiausia, išpudingiausia Kaune vietelė nueit pas muzėjų, kuris yra įsteigtas kelimui lietuvių dvasios, meilės Tė-vynės. Šiuomiu muzėjum ru-pinasi generolas Nagevi-čius, milžiniško didumo lie-tūvy; dar didesnis jo pasi-šventimas ir prižiurėjime to muzėjuje suskleidime lietu- vystės. Jo trusu muzėjuje

baigiasi miestas, Vilija su Nemunu sueina į vieną. Sto-vi Lietuvos sena atmintis, Kauno pilis. Čia traukia at-eivį pažiūrēt. Atėjus pilies gatve, po kuriuo sonu stovi apvalus muras, panašus į bokštą, vartai ir nuo vartų į dešinę nusileidžia muras ir nuskesta į žemę. Čia apsi-stojo ir apnyksta žmogų gi-lnios senovės visokios mintys. Žiurai į kiekvieną akmenį tame mure ir didėlas plytas, su akmenimis įmurytas su mišiniu kalkių. Kadanors buta labai drutos pilies, ka-l luidija storumas sienų var-tuose ir bokšte. Viduryje bokšto tuščia, randasi sky-lės, rodosi balkių kada buta. Po dešinei matosi tuščia vie-ta į bokšto sieną, rodosi laiptų kada buta, kad lipt-augštyn į bokštą. Kada nors senovėje tais laiptais laipio-jo Lietuvos karžygiai, nesė akmenis ant viršaus, vertė juos ant kryžiuoklių—vokiečių galvų, gynė savo šalį. Daug mislių ateina, dairaisi, ar nepamatysi kokios dvasios pasirodant, kuri apskaitų praeitį tų namų. Tylu aplink, tik žalvarniai savo ve-selijas kelia, lakstydami apie šventynių bokštus ir apie kraštus Nemuno. Lietuvos valdžia murą gražiai aptvė-rus, apšvarinus, rodosi koki-brangų turta taipina, kad kuoilgiau liudytų mūsų tē-vynės praeitį. Aplinkui mu-raš mažos bazužės, kuriose apsigyvenę lenkai, daugiau-sia yra žydu. Ateina į mis-lį, kad tie lenkai tai tik ste-gbuklingi žmonės; kur tik ap-tulius lietuvių širdis randasi, ten šale ir lenkas tupi, rodo-si, kad kaltininkas nuo už-mušto kuno, nenori trauktis, bet dar jū daboja, ar neatsi-kels. Kada nors lietuviui vi-sas tas bazužes nuvertę galės padaryt gražų sodą su pile, kaipio senu muzėjum vi-sokių senovės priminimų.

Apleidus pilįėjau atgal į miestą. Čia sutinku lietuve, su naščiais eina į Nemuną vandens. Užkalbinau: "Te-ta, jūs turbūt tik viena gy-venate, čia tarpe lenkų". "Taip ponuli, aš viena, bet aš visus juos įveikiu. Aš nors viena gyvenu, bet paė-mus didelį namą ir nuo sa-vęs išnuomuoju jiems kam-barius ir pati sau juokiuosi, kaip aš gerai sau išsiverčiu. Aš, mat, nebėgau nuo karės, kaip kiti, bet buvau ant vie-tos Kaune, tai prisižiūrė-jau čia visokių stebuklų, kaip tie rusai bėgo nuo vo-kiečių. Buvo sunku per ko-kią savaitę laiko, kol vokie-čiai įvedė tvarką, o paskui jau galima buvo gaut maisto ir gyvenimas ėjo savo ke-liu. Dabar džiauguosi, kad Lietuva susilaukė savo val-džią, savo neprigulmybę ir linksmai sau gyvename. Tu-rim užtektinai ir duonos, ir tie laikai jau pragaišo, kada žiurėjo ant mūsų svetimi gai-valai, kaip ant kokių niekšų. Aš gyvenu čia Kaune jau daug metų po rusais, nekuri laiką po vokiečiais, dabar mėš turime savo valdžią ir linksmi esame iš to, nes nie-kad man nebuvo taip gerai kaip dabar".

Moteris būtų kalbėjus vi-są dieną, bet man reikėjo

įveikti

šviesa padangėse juos mir-tinai gaudino.

Iš kur pačina žaibai?

Nuo seniai buvo patirta, kad žaibus pagimdo perviršius elektros debesuose, ir kuomet elektros prisirenka per daug, tada prasideda jos išskrovimas perviršiaus, ta-da elektros kibirkštys šoki-nėja iš vieno debesio į kitą, kurių viena kita nupuola ir ant žemės. Vienok vėliausi tyrinėjimai atrado, kad prie elektros perviršiaus išskro-vimo svarbią rolę lošia taip vadinami jonai, arba ma-žiausios elektros dalelės, ku-rios, pradėjus pult lytūi pra-džioje audros trukinėja dar į smulkesnes daleles, spragė-damos ir šokinėdamos augš-tin ir vėl grįždamos į de-besius, per kuriuos puola ir ant žemės, ir iš to tada turime žaibus, arba audrą su perkunija ant žemės.

Žmonių pasakojimai.

Tarpe tamsių žmonių jau nuo labai seniai buvo kalba-ma apie perkunas ir žaibus. Sulyg Skandinavijos žmonių pasakojimų, griaustinis reiš-kia jū dievaičio Thor daug-les audras ir smarkias per-kunijas, ir todėl daugelis iš mūsų mano, kad perkuni-jos visuomet ir visur tokius trukšmus kelia augščiaū jū galvy. Nevienas galbut ir stebėsis sužinojęs, kad yra vietos, kur audros nę perku-nijos, žmonėms nėra žino-mos, arba yra didėle reteny-be. Gadinančių akis žaibu, viesulų ir perkunijų labai mažai pažįsta net šiaurėje gyvenanti eskimosai.

Tiktas audrų lizdas.

Šutrios ir karštos arba drėgnai karštos šalys, visu-omet yra lyg tėviške audrų ir perkunijų su žaibais. Tulokalingą maistą augalams ir reikalingą maistą vienas kitam. Taip tai augalai gali augt be speciališko davi-mo žemei nitrogenu. Tyri-nėtojai augalų mėgino pri-verst, kad mikrobai taip-pat dirbtų kooperatyviškai su kitais augalais kaip tai kviečiais, rugiais ir pana-šiai. Bet tie bandymai ne-pavyko, mikrobai veikia iš vieno tik su ankštiniais au-galais kaip su žirniais ir ki-tais.

Tyrinėtojai atradę tokius mikrobos, kurie taiso nitro-genu augalams, imdami jū iš oro, jiesko, kad surast ki-tus mikrobos, kurie gamina tokį maistą augalams, imda-mi iš žemės. Nitrogenu su-dėtiniai labai svarbus daik-

taš visiems žaliems auga-lams. Taip pat ir žmonėms, kurie tais augalais maitina-si. Mokslininkai savo laba-ratorijose padaro nitrogenu, vartodami elektrą ir šilumą; panašiai kaip kad tas nitro-genas yra daromas gamtiš-kai, debesuose, užėjus ruo-žui šilumos ir perkunijos. Kaip mokslininkai vartoda-mi elektrą ir šilumą, pada-ro mišini nitrogenu, taip ir mikrobai turi iš kur nors pa-imt reikalingas dalis ir pa-daryt tą augimui energiją.

NAUDINGI PATARIMAI APIE SVEIKATĄ.

(Tęsa)

Apsisaugojimas nuo įkandimo.

Kamparo spiritu išsitymus veidą ir rankas arba užsilašinus kelis lašus ant priegalvio nakčia galima apsaugoti nuo vuodų per kiek laiko. Tą pat ypatybę turi ir palėjų aliejus (oil of pennyroyal). Nė vienas iš tų dalykų ilgai neužsilaiko, tai yra, vieną kartą juos panaudojus užtenka tik vienai nakčiai. Mėtų aliejus, citrinos sultys ir ukususas taip pat buvo patariama, kaip kuriose apielinkėse, degutas, taip pat buvo vartojamas, ypatingai ten, kur vuodų daug randasi. Citrinų aliejus (Oil of Citronella) yra vienas geriausių priemonių. Kai kurie žmonės, nemėgsta jo kvapo, tačiau jis pasekmingai apsaugoja nuo vuodų per kelias valandas. Geriausias mišinys, kurį rašytojas yra bandęs, buvo prisijustas C. A. Nasho iš New Yorko, ir yra sekančiai sutaisytas:

Oil of Citronella.....1 uncija
Spirits of Camphor..1 uncija
Oil of Cedar.....½ uncijos

Paprastai kelias lašus ant abruso, užkabinto ant lovos galo, neprileidžia paprastųjų namų vuodų. Kur jų yra labai daug ir kur jie labai inkiruš, užtenka su keliatu lašų išsityti veidą ir rankas. Tačiau ir tas mišinys nustoja savo įteig, jei stovi per visą naktį. Geltonojo drugio vuodai 'Aedes (Stegomyia) calopus, miege papratę pradėti kandžioti švintant, iš ryto. Tuo laiku dauguma žmonių kietai miega, o mišinio veikimas kaip tik tuo laiku sumažėja. Taigi pietų valstijose, kur tie vuodai randasi, manoma, kad tas apsaugojantis mišinys nėra taip geras, kaip šiauriose. Tačiau tas mišinys gali būti vartojamas iš ryto, prieš pat aušrą ir tuomet jis bus tai veiklus kaip ir kitose aplinkybėse.

Mišinys, kurį pataria E. H. Gane, iš New Yorko yra sekančias:

Castor Oil ..... 1 uncija
Alcohol ..... 1 uncija
Oil of Lavender .... 1 uncija

Tas mišinys yra geras dėlto, kad neturi nemalonaus citrinų aliejaus kvapo.

Oscar Samostz, iš Austin, Texas, pataria sekančią formulę:

Tas mišinys sulaiko citrinų aliejaus garavimą. B. A. Reynolds pasekmingai vartoja New Orleans mieste 20 citrinų aliejaus ir vieną unciją vaselinės arba lanolino.

Yra patariama vartoti 5% potašius sulfaro soluciją arba kasijos aliejų (oil of cassia). Ant Filipinų salų labai plačiai vartojamas tyras keratinas.

Sieteliai ir uždangalėliai.

Nereikėtų smulkmeniškai nė aiškinti tokių visiems žinomų priemonių, kaip dėjimas sietelių namuose, vartojimas tinkelių lovoms, arba nešiojimas veido uždangalų ir pirštinių nakčiams vietose, kuriose randasi daug vuodų. Sieteliai turi būti įdedami labai atsargiai, gerai pritaikinti, suveriami, sulenkiami, arba pakeliami. Langų ir durų sieteliai nekada negali būti per standriai įdėti; ir su gerai pritaikintais sieteliais vuodai dažnai turi progos įeiti; visuomet turi būti žiurima ir saugojama, kad jie neįeity. Kaip kuriais meto laikais vuodų apgyventose apielinkėse jie bando įeiti net persietelius ir dažnai įeina. Kur jų yra labai daug, vielių sieteliai turi būti atsargiai ištepti keratinu arba citrinų aliejumi.

Dirbant lovų užlaidas turi būti užtektinai medegos, kad būtų galima užlaidą gerai padengti po matrasu, ir turi būti atsargiai žiurima, kad nebutų skylių audekle, iš kurio užlaidas yra daroma. Dažnai pasitaiko, kad vietose, kur yra daug vuodų mažesniuose viešbučiuose, lovų užlaidos yra labai prastame stovyje ir keliant po pietų valstijas prisieina turėti siulų adatų, kad galima būtų užlopinti arba susiuti suirusias ar sukirusias užlaidas. Keliaujant po tropikus ar kitas šiltas šalis, tinkeliai ant veido yra būtina reikalingi. Yra padaromi lengvi rėmeliai, taip, kad jie kaip kėpure uždengtų galvą ir apdengiami uodų sieteliais. Panašūs rėmeliai, sulankstomi, kad lengviau būtų galima nešioti, yra padaromi uždengt lovų nakčia. Ir rengiantis keliant į tropikas ar drugio pilnas vietas, toki prietaisai būtina turi būti prirengti ir paimami.

Kaip langų taip ir kituose sieteliuose

svarbu, kad būtų tinkamas tankumas. Per dvidešimt vielių tankumo viename colyje vuodai neįeina, bet per penkioliką kai kurie įlenda.

Atradimas veisimosi vietų.

Kame lietaus vanduo yra laikomas dideliuose kubiluose, kaip tai užlajos valstijų miestuose, būtina juos reikalinga apdengti sieteliais, ir dabar visur to reikalaujama. Lietaus vandeniui bačkos taip pat visur turi būti apdengtos sieteliais, išskyrus tas vietas, kur žuvis naudojamos išest vuodus pradžioje jų gyvumo. Vandens bačkos pigiai galima pridengti geležiniu lanku su tvirtu kartunu ar maišo neskyteto audeklo, kaip kad audekle būtų palikta užtektinai vietos susitraukimui.

Rukymas.

Bile kas, kas tik deginant padaro daug dumų vuodus nuvys į šalį, taipgi įvairūs ruk stanti dalykai yra vartojami ty, kurie po laukus turi gyventi. Daug įvairių dalykų yra vartojama tam tikslui ir namuose.

Pyretro milteliai.

Pyretro milteliai, kitaip vadinami Dalmacijos vabalų milteliai, persiški vabalų milteliai, buhach ir k. labai naudingi jei švieži turi. Tyri milteliai yra smulkiai sumaltos gėlių galvelės, kurios kiek laiko laikomos neuždarytos, išgaruoja. Daugelį kartų milteliai, kurie randasi aptiekose parduotuvėse, yra priemaisiais sumaltų stemburų arba kitokiais kokiais nors dalykais. Toki milteliai nėra taip veiklus, kaip tyri kad yra. Pyretro miltelius, kuriuose randasi vabalų, nuo vuodų dulkinama po triobos vidų. Yra labai paprasta deginti pyretro miltelius kambaryje, nakčia. Milteliai yra supilami į kruvelę ir uždengiami; nuo viršaus dega išlengvo, labai rukiama troškinančiais dumais. Dažnai miltelius sudregnina ir supilpo į mažus posmelius gabalėlius po tam išdžiovinus jie gerai dega ir netiek daug eina ant niekų. Vuodai nuo tų dumų pasigeria ir krinta ant aslos, iš kur galima šluoti ir sudeginti. Kuomet langai atviri ir oras liuosai vaikščioja, toks rukymas mažai atneša naudos ir kad pilnai apsaugoti, reikia sėdėti su dumais. Miltelius galima padėti ant blekelės viršum keratininės lemos, milteliams sukautis, garuojantis aliejus iškiša į orą ir pasisklaido po kambarį. Tai, sakoma, labai pasekminga. Milteliai neina ant niekų ir nedaug yra smarvės. Kitas ekonomiškas budas miltelius deginti, yra apipilant juos apie degantį gazo knatą. New Orleans mieste patirta, kad išnaikinti vuodus iš namų, svarą pyretro reikia sudeginti ant kiekvieno tukstančio pėdų erdvės.

Mimmso vuodų naikintojas (Mimms Culficide).

Tas mišinys yra sudarytas iš lygių dalių sveriant karboliaus rugšties kristalių ir guminio kamparo. Rugšties kristalus reikia išstarpinti ant mažos ugnies ir išlengva pilti ant gumos. Kamparas susigeria ir pasidaro skaidrus, truputį kvepiantis maloniu kvapu skystimas. Tas skystimas nesimaino ir gali būti laikomas uždarytuose buteliuose per kiek laiko. Sudėk ant kokios nors degančios lemos tris uncijas to mišinio ant 1000 kubišku pėdų erdvės. Lengvai ir patogus aparatas gali būti nupjaujant pečiaus kamino galą, aiškarpyt vieną galą taip, kad oras galėtų išeiti. Potam pastatyk alkoholinę lempą po apačia, o plačiu dugnu blekinę su milteliais ant viršaus. Milteliai nors ir gali užsidegti, tačiau jie nedege. Gazai žmonėms nepavojingi, jei jų nėra per daug, bet ir tuomet tik galvą paskausta, tai ir viskas. Rukomiejai kambariai turi būti akliniausiai uždarinėti.

Sierinis dioksidas (Sulphur Dioxide).

Jei reikia išnaikinti uodus, kurie žinai, kad turi ligos perus, pasekmingiausiai yra sudeginti 2 svaru sieros (šmoteliuose ar milteliuose) ant kiekvieno tukstančio pėdų erdvės.

Kiti rukalai.

Daktaras John B. Smith pataria deginti durnaropes (Jimson weed, Datura stramonium). Jis pataria vartoti sutrintų žolių 8 uncijas ant kiekvieno tukstančio pėdų erdvės. Jis sako, kad geriausia tai padaryt prašius aptiekininko, kad jis sumaišytų tris dalis tų žolių su viena dalimi salietros. Jis sako, kad dumai nenuodingi žmonėms, neėda drabužių ar metalo ir galima be jokio pavojaus vartoti. Deginti geriausiai ant blekės, ar ant lopetos.

(Bus daugiau)

JUSŲ KUDIKIŲ GAL NEBEREIKIA BONKUTĖS, BET DAR REIKALINGAS EAGLE PIENAS.

Iš pat mažens ant Borden's Eagle Pieno išauklėtas Jūsų vaikučiai, kaip tūkstančiai kitų, dar turėtų ir toliau gauti naudingas pasekmes Tagle Pieno iš kasdieninių valgių. Tas maistas, kuris laimingai išvedė jį iš kūdikystės pirmųjų metų — tai yra aršiausį laiką kad išvedus juos į gyvenimo kelią su stipriais kūnais — vis dar tebėra jiems tiek pat geras kada juos atimi nuo bonkuteis ir pradėti penėti kietesniais valgiais.

Akyvaizdoje besiantinančių karštų vasaros dienų kiekviena motina žiūri kelrodžio penėjimui atėmus kūdikį nuo bonkuteis. O kas gali būti geresnis už tą patį maistą, kuris davė gerą sveikatą ir vikumą laike kūdikystės?

Nesenai stebėtini eksperimentai buvo daromi tarpe vidutinųjų mokslo vaikų ir jie parodė, kad Eagle Pienas turi ypatingą vertę gydant nedapenėjimą. Vaikai auginti Eagle Pieno gavo kur kas daugiau svorio negu tie, kurie buvo penėti paprastu pienu. Nekurie, net augo du syk pilnyne negu jiems reikėtų normaliaiškai.

Padaryk Eagle Pieną dalia Jūsų kūdikio kasdieninių valgių ir tēmyk atydziai jo svorį. Augimas diktyt yra svarbus. Jis yra pirmūtinis ir vyriausias parodytojas Jūsų kūdikio pasigerinusios pažėties ir veiksmingumo Eagle Pieno. Duok kūdikiui du šaukštus Eagle Pieno atmieštu trijų-čverčių puodelio šalto vandens paryčiaus ar po pietų. Jei nori savo kalboje informaciją, idant pažinti ar kūdikis nedapenėtas, kiek jis svėrti turėtų, kokio ūkio, kokį maistą duoti, ir kitų brangių žinių, tai iškirpk šį paskelbimą ir pasiūsk The Borden Company, Borden Building, New York City, ir bus pasiūsta visai dykai.

THE BORDEN COMPANY

Borden Building New York

KUPONAS	
Pažymėk kokios literatūros nori	Valgų knyga
Maitinimo instrukcijos	Valgiai del vaikų
VARDAS	.....
ADRESAS	Lithuanian

LAIKAS PRISIRUOŠT ŽIEMAI !!

Parėjo nauji sampeļu audeklo dėl žieminių overkočių ir siutų. Ateikite pasirinkt ju SUBATOJE nuo 4-tos iki 6-tos val. vakare.

Vincas Intas & Son
15 Millbury st., Worcester, Mass.

AR KELIAUSI Į LIETUVĄ ŠI RUDENĮ?

Jeigu žadi keliant į Lietuvą, pirk laivakortę mūsų agenturoje. Mes pagelbėsime visuose jūsų reikaluose kuonogeriausiai. Išleisime ant geriausio laivo, kelionė jums bus kaip maloni vakacija, nes mes jums prižiūrėsime ir visas rodas suteiksime kuongeriasia.

JEI SIUSITE KAM LAIVAKORTE, SIUSKIT PER MUSŲ AGENTURĄ

Niekas geriau nepasirūpins jūsų pasažierais, atkeliaujančiais iš Lietuvos, kaip mes. Mūsų atstovas Kaune kaip geriau darbuojasi, kad pasažierams patarnaut, gavime pasportų ir vizų. Dabar tik su geru prižiūrėjimu iš Lietuvos galima atvažiuoti. Todėl nepamirškite siųsdami laivakortes kreiptis pas mus.

PINIGŲ SIUNTIMAS

Jumis visada geriausiai apsimokės, jeigu siųsute per mūsų agenturą, mes siunčiame saugiai ir pinigų kursas beedamas kelionėje nenupuks, nes siunčiame doleriais.

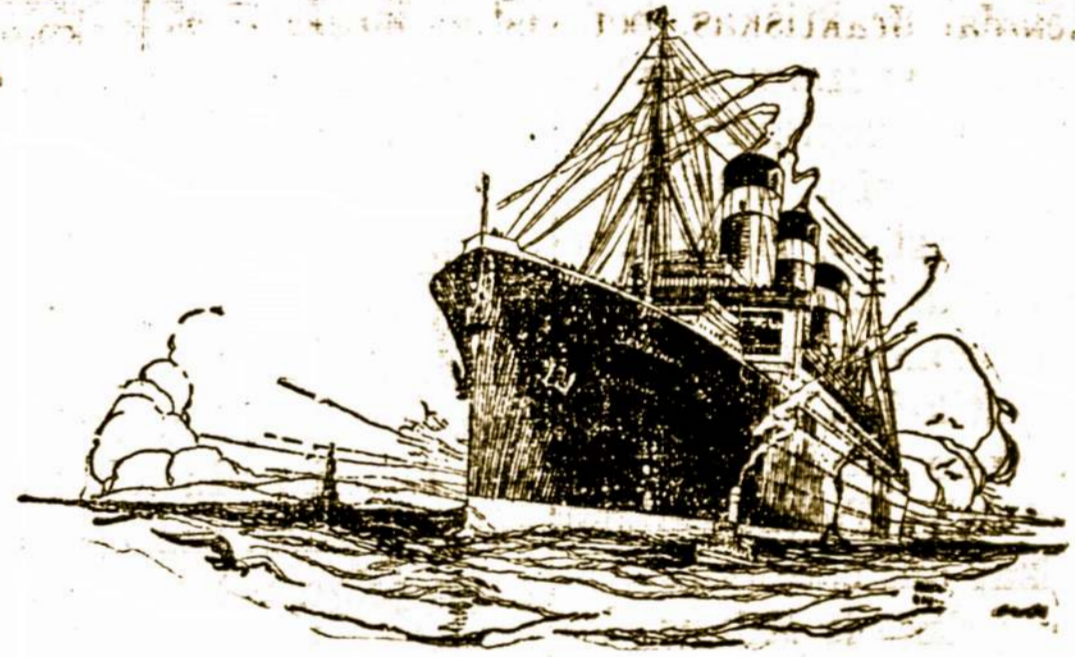
DAROM VISOKIUS DOKUMENTUS

Jeigu nori pavest savo žemę Lietuvoje arba savo dalį kam kitam, kad prižiūrėtų arba išnuomotų, kreipkis pas mus, mes padarysime reikalingus dokumentus. Jeigu turi žemės Lietuvoje, ir nežadi grįžti, nelaikyk be jokios priežiūros, parduok! Mes surasime jums pirkiką, nes Lietuvoje yra daug žmonių žemės reikalaujančių. Kreipkitės pas mus.

M. PALTANAVIČIA,

15 Millbury St., Worcester, Mass.

S.S. LEVIATHAN

Pasaulio Champion Laivas

Grečiausias, Didžiausias, Geriausias

Didelis laivas Leviathan dabar jau pasirodo, kaip greičiausias pasažierinis laivas ant jurių. Jis perviršijo visus greičio rekordus, padarant 687 jurių mylių į 25 valandas.

Padaryk savo kelionę į Seną Tėvynę ant šio tvirto laivo. Jo didumas užtikrina didelius kambarius, ruimingas socialines poilsio vietas ir daugelis dēnių. Del trečios klasos kainų eikite dabar pas vietinį agentą arba rašykite

United States Lines,

Arba kitą įgaliojotą agentą.
75 State Street, Boston, Mass.

Canadian Ofisas: 79 Queen Str. W., Toronto.

Managing operators for

U. S. SHIPPING BOARD

JONAS CIVINSKAS

perkrausto namų rakandus šiame mieste ir perkrausto į kitus miestus, veža anglius ir persamdo trokus prie visokių darbų. Adresuokit šiaip:

340 HARDING ST., WORCESTER, MASS.

Telephone Park 4156.

Pirmas Lietuviškas Graborius

patarnauja prie laidojimo Lietuviams taipgi persamdo automobilius vestuvėms, krikštynoms ir visokioms partijoms.

MOTIEJUS CIVINSKAS, 340 HARDING ST.
Telephone Park 4156.

KAS BUVO ŽMOGAUS PRATEVIAIS?

(Pašneka iš istorijos, antropologijos ir gamtos mokslų)

(Tęsa)

arba neolitiška evoliucija pirmiausia apsi-
reiskė pas babilonus, egiptijonus ir sirus.
Neolitiška civilizacija kaip ir jos liekanos
liudija, apsišė tarp žmonių dešimtyje
tukstančių metų prieš Kristaus gimimą.

Taip tvirtina garsus istorikas H. G.
Wells (žiūrėk jo knygą "Short History of
the World", perskyrimė 14). Vienok, pagal
mokslo palentologija, kuris užsi-
ima tyrinėjimu išnykusių gyvūnų
ir sulyg mokslo antropologija,
kuris tyrinėja žmogaus besivystymą, yra
sakoma, kad pirmiausia, arba primityviškas
žmogus pirmiausia atsirado pietinėje Ame-
rikoje, Potagonijoje.

Šiuosmet, 26 diena Vasario, Amerikos
spaudoje buvo rašyta, kad dr. J. G. Wolf,
Kanados archeologas, pasiuntinybės narys
Pantagonijoje, prie ežero Cordiel surado ant-
ropologiško arba primityviško žmogaus
kaulus, kurie, kaip buvo rašyta dr. Frantz
Boas, Kolumbijos universiteto antropologi-
jos profesorius, tie milžinžmogio kaulai
akmenžemėje yra išgulėję apie šimtą tūk-
stančių metų suvirš. Tie kaulai yra 35 pėdų
ilgio. Antropologai pripažįsta, kad tas
gyvūnas dviejų kojų vaikštikas. Tas duo-
da supratimą, kad ant žemės kada tai gyve-
no milžinžmogiai.

Patagonijoje, Argentinos republikoje tie
rasti kaulai milžinžmogio, kurie, kaip ant-
ropologija ir pantologija sako, išgulėjo že-
mėje apie šimtą tūkstančių metų. Kaip
mokslas pantologija, tyrinėjantis praėjusių
gamylių jau išnykusių gyvūnus arba pra-
nykusią gyvybę, susekė, kad tie kaulai iš-
nykusio milžinžmogio, didelio gyvūno, su
dviem kojom vaikščiojančio, apie 30 pėdų
augščio, kuris prieš daug amžių augo ir gy-
veno ant žemės. Tas didelis žmogus, arba
dvikojis vaikštikas, turėjo ir rankas, tik
nelabai praktiškas, bet vistiek praktiškes-
nes už beždžionių rankas. Kairurie mok-
slininkai arba antropologai daro išvadas ir
tvirtina, kad to išnykusio gyvūno kaulai y-
ra dabartinio žmogaus arba žmogiškos gi-
minės pratėvis. Dabartinėse pasaulio tau-
tose yra mįstiškos pasakos užsilikusios, a-
pie milžinžmogius; kiek jose yra teisybės,
būna sužinot. Pasakos ir mytai su daino-
mis, kiek žinome iš istorijos, tai tautai po-
puliariizuojanti istorija. Gabesnieji istorikai
rašydami istoriją daug šviesos įgijo apie
žmogaus atsiradimą, iš žmonių pasakų ir
mytų. Tik pasakos ir mytai su dainomis
mokslineus privedė prie istoriškų ir ar-
heologiškų atradimų. Garsus anglų mok-
slininkas Darvinas ir jo pasekėjai tvirtina,
kad žmogus išsivystė iš beždžionių. Gamti-
hinkai, bent zoologai jau gerai pažįsta
beždžionių veislę ir jų negalimą prilygini-
mą prie žmogaus taip protišku kaip ir fi-
ziškų ir protišku tvarumu. Kairurie mok-
slininkai beždžionės skaito "jaunesnės veis-
lės dvikojis vaikštikas". Žmogaus buvi-
mas ant žemės geologų atrandama, lieka-
nos yra jau randamos žemės trečioje gady-
nėje arba periode, kaip vadinama tai "meso-
zoiška". Kaslink beždžionių tuose, seniai
praėjusiuose laikuose, niekur nėra nė ma-
žiausio ženklo, iš ko aišku, kad kartu su
pirmutiniais, neandarteliniais ir gramogni-
nių žmogumi beždžionių nebuvo, nes kitaip
butų kur nors surandama jų liekanos ar ki-
toki ženklai jų buvimu.

Kaslink milžinžmogio buvimu ant žemės,
greičiau galima patikėti, nes žmonių pasa-
kos ir pantologiški suradimai jau susekė,
kad taip vadinamos neandartališkos veislės
gyveno ant žemės žiloje senovėje, dar prieš
kokią penkiolika tūkstančių metų (žiūrėk
The Outline of Science profesorius J. Ar-
thuro Thompsono veikalė 173 puslapį, pir-
mame tome The Ascent Man). Apie mil-
žinžmogio gyvenimą ant žemės istorija nie-
ko nepasako. Vienok pantologija gerai ži-
no, kad trečioje žemės gadyneje, beveik vi-
si šiltakraujai gyvūnai, kaip tai dinosaurai,
mamutai ir paukščiai, buvo daug didesni
negu jie yra šiadien, mūsų eroje, "kenozo-
iškoje" gadyneje.

Ar tiesa, kad kada tai ant žemės gyveno
milžinžmogiai? Šitą klausimą atsakant rei-

kia gerai išgilti gamtos istorija, zoologi-
ją ir antropologiją. Kultūros istorija, et-
nologija ir archeologija nieko nežino apie
milžinžmogio buvimą ant žemės ir tai be-
veik skaito tik prasimanymu. Mytologija
ir antropologija randa, kad kada tai senovė-
je ant žemės gyveno milžinžmogių giminė.
Tokią nuomonę patvirtina dabar ir zoologi-
ja, dėlto, kad Afrikoje ir Patagonijoje arba
Argentinoje galima rast milžinžmogio lie-
kanas. Šiuosmet Anglijos keleivis, geogra-
fas ir zoologas T. A. Burns aplankęs Af-
rikos girias prie ežero Victoria Nyanzo,
ties kalnu Kilimanjaro, tarp laukinių žmo-
nių patėmijo didelę žmogystą, kuri toli skir-
riasi nuo beždžionės veislės. Burns vieną
tokių žmogystų pagavo. Nepaprastas pa-
gautas žmogus buvo 7 pėdų augščio, svėrė
450 svarų ir stiprumo buvo 61 colio. 1921
metuose Afrikoje, arti kalno Broken atrasta
suakmenėjusi, uolos šmote žmogaus kaulai,
kurie kaip spėja antropologai, išgulėjo ant
žemės 100,000 metų ir galiausiai suakme-
nėjo. Taipgi tvirtinama, kad prieš 100,000 metų
ant žemės gyveno taip vadinama Radosinė
žmogysta. Tuomet mūsų planeta pergyve-
no "mesozoiška" gadyne, kada visi gyvū-
nai, dinosaurai, mamutai ir zebrai su speno-
donais buvo principališkais gyvūnais mūsų
žemės. Mat toje mūsų žemės gadyneje ma-
žesnių gyvūnų dar nebuvo. Suprantamas
dalykas, kad tuomet ir žmogysta, gyvenanti
ant žemės, buvo pritaikinta prie gamtos
dėsnų, buvo didelio ugio ir stipraus sudė-
jimo. Antropologija jau surado liekanas,
kad pasulyje prieš kokį šimtą tūkstančių
metų, ant mūsų žemės gyveno taip vadi-
nama rodosinė žmogysta, kurią daugelis iš
mūsų šiadien supranta kaip milžin žimi-
nė. Tiesa, dalykų permatoma todėl, ir ant-
ropologai pripažįsta radosinę žmogystą bu-
vus milžin veisle, kurios žmonės beveik
kiekvienas turėjo 7—8 pėdas augščio ir a-
pie 60—70 colių stiprumo. Iš to jau mato-
me, kad žmonių pasakos apie milžin, yra
reališkos, kad ir mytologiškos, bet antropo-
logija gerokai gelbsti sujieškot dabartinės
žmogystos pratėvi. Seniau net mokslininkai
tikėjo, kad pirmutiniai ant žemės atsiradę
žmonės buvo tokio pat dūmo kaip kad šia-
dien, bet šiadien, kuomet antropologija pa-
sekmingai surado kelis prirodymus, tad net
seneni išrodymai pasirodė klaidingi; klai-
da pasirodė tame, kad senovės gamtos tyri-
nėtojai nepažinojo naujų mokslų, bet šia-
dien mokslininkai suakmenėjusiuose žemės
sluogsnuose yra suradę žmogystos kaulus,
kurie nušviečia priešistorišką žmogaus di-
dumą, parodo, kad buvo gerokai didesnis už
dabartinį žmogų.

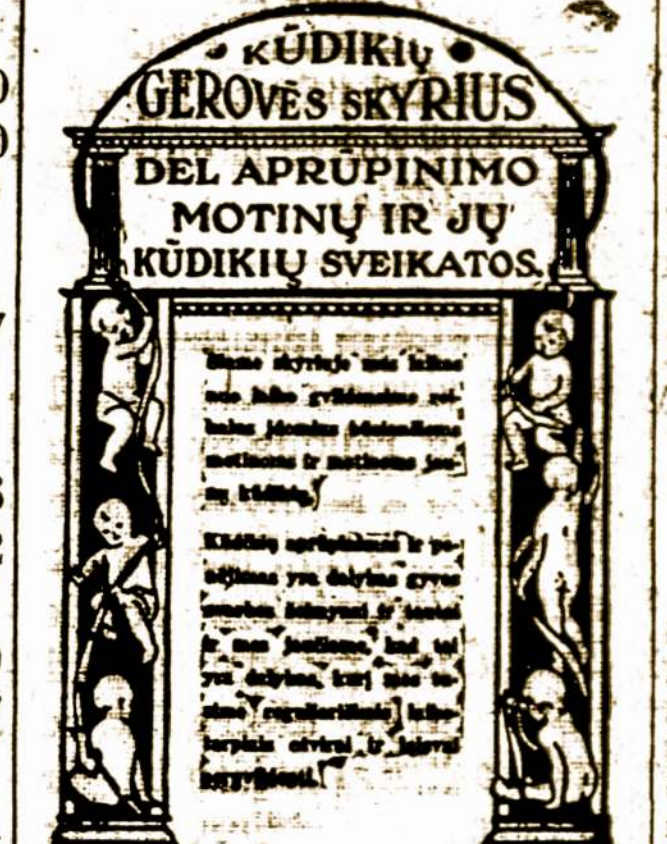
Bejieškant žmogaus pratėvio, priversti
esame giliau pasiekt gamtos istoriją. Kas-
gi yra gamta? Trumpai sakant, gamta yra
mūsų žemė—planeta. Jinai yra mūsų moti-
na, nes ji mus maitina ir vaisina. Žemės
istorija yra labai įdomi. Sulyg pasaulio
garsiausio istoriko H. G. Wellso, kaip jis sa-
vo veikalė "The Outline of History" paduo-
da, mūsų žemė turi tokią istorišką kroniką:
Prieš 80 milijonų metų mūsų planeta pergy-
veno taip vadinamą "azatojišką" gadyne.
Reiškia, tada mūsų planeta—žemė buvo ug-
nies arba degančių gazų kamtuolys, degė
baisoje ugnyje iki 60 milijonų metų. Ant-
roji mūsų žemės gadyne buvo tai "proteo-
zoiška"; po 60 milijonų metų žemės pavir-
šius atauso, kilo garai ir tuomet gimė orga-
niška gyvybė, su kuria žemė prabuvo iki 26
milijonų metų. Protozaiškai gadynei pasi-
baigus užstojo trečia gadyne, vadinama
"poleozoiška", ir šioje gadyneje atsirado
šaltakraujai gyvūnai (žuvys, driežai ir tt.)
ir primityviški augalai, krūmynai. Ketvir-
ta žemės gadyne "mesozoiška", kuri užstojo
po 14 milijonų metų. Šioje gadyneje ant
žemės atsirado šiltakraujai gyvūnai (dino-
saurai, spenadonai ir didieji paukščiai). An-
tropologija spėja, kad šioje gadyneje ant
žemės atsirado rodosinė (milžinžmogio)
veislė. Prieš keturis milijonus metų ant že-
mės užstojo taip vadinama "konozaiška"
gadyne, iš eilės penkta. Konozaiška gadyne
skaitosi nauja arba moderniška gadyne. Je-
je tai atsirado dabartinis žmogus, kuris nors
protiškai kaip ir fiziškai buvo labai skirtingas
nuo musiškių, trumpai sakant buvo pri-
mityviškas, arba puslaukinis, kulturai ir
civilizacijai tik svečias, 1 dėlto jisai vaik-
stės metuose savo gyvenimo, aiškių arba is-
toriškų darbų ne nuveikė. Užtaigi mums
šiadien parsieina daug kalbėt ir rašyt apie
žmogaus atsiradimą ant žemės.
(Bus daugiau)

PASISKAITYKIT, KAD ŽINOTUMET.

Foreign Language Information Service.

GEOGRAFIŠKAS PADA- LINIMAS NATURALI- ZUOTŲ PILIEČIŲ.	
Sekančios skaitlynės su- rinktos parodyt geografiš- ką padalinimą naturalizuot- ų piliečių iš įvairių tautų. Visur didžiausia suma ir an- tra didžiausia paduota.	
Maine.	1. Rusų 1356 2. Švedų 1241
New Hampshire.	1. Švedų 1222 2. Vokiečių 1210
Vermont.	1. Italų 1789 2. Švedų 884
Massachusetts.	1. Švedų 22,976 2. Italų 21,293 Lietuvių 2,780
Rhode Island.	1. Italų 8,638 2. Švedų 4,246
Connecticut.	1. Vokiečių 16,290 2. Italų 15,931 Lietuvių 1,795
Naujos Anglijos valstijos.	1. Italų 48,747 2. Švedų 41,917
New York.	1. Vokiečių 203,307 2. Rusų 182,139
New Jersey.	1. Vokiečių 63,167 2. Italų 44,359
Pennsylvania.	1. Vokiečių 87,168 2. Italų 65,370 Lietuvių 11,294
Vidurinio atlantiko valstijos.	1. Vokiečių 353,642 2. Rusų 268,089
Ohio.	1. Vokiečių 87,545 2. Lenkų 17,386
Indiana.	1. Vokiečių 23,396 2. Lenkų 4,193
Illinois.	1. Vokiečių 158,496 2. Švedų 74,980 Lietuvių 8,616
Michigan.	1. Vokiečių 58,928 2. Norvegų 22,719
Wisconsin.	1. Vokiečių 97,620 2. Norvegų 28,081
Rytšiaurinės centralinės valstijos.	1. Vokiečių 426,885 2. Lenkų 116,512
Minnesota.	1. Švedų 80,918 2. Norvegų 64,592
Iowa.	1. Vokiečių 56,781 2. Švedų 17,145
Missouri.	1. Vokiečių 42,092 2. Rusų 7,671
North Dakota.	1. Norvegų 27,945 2. Rusų 18,941
South Dakota.	1. Norvegų 11,960 2. Vokiečių 11,404
Nebraska.	1. Vokiečių 29,035 2. Švedų 13,529
Kansas.	1. Vokiečių 16,918 2. Švedų 8,103
Šiaurvakarinės centralinės valstijos.	1. Vokiečių 224,042 2. Švedų 136,641
Delaware.	1. Vokiečių 1,167 2. Italų 954
Meryland.	1. Vokiečių 16,501 2. Rusų 9,950 Lietuvių 700
District of Columbia.	1. Vokiečių 2,590 2. Rusų 2,480
Virginia.	1. Rusų 2,667 2. Vokiečių 1,967
West Virginia.	1. Vokiečių 2,596 2. Italų 2,042
North Carolina.	1. Rusų 540 2. Vokiečių 507
South Carolina.	1. Vokiečių 701 2. Rusų 560
Georgia.	1. Rusų 1,946 2. Vokiečių 1,304
Florida.	1. Vokiečių 2,423 2. Švedų 887
Pietų atlantiko valstijos.	1. Vokiečių 29,757 2. Rusų 20,525
Kentucky.	1. Vokiečių 8,541 2. Rusų 1,495
Tennessee.	1. Vokiečių 1,467 2. Rusų 999
Alabama.	1. Vokiečių 1,532 2. Rusų 927
Mississippi.	1. Vokiečių 581 2. Rusų 482
Pietrytų centralinės valstijos.	1. Vokiečių 12,121 2. Rusų 3,903
Arkansas.	1. Vokiečių 2,583 2. Rusų 390
Louisiana.	1. Italų 3,852 2. Vokiečių 3,093
Oklahoma.	1. Vokiečių 5,163 2. Rusų 2,939
Texas.	1. Vokiečių 20,963 2. Čekoslovakų 7,459
Pietvakarų centralinės valstijos.	1. Vokiečių 31,804 2. Čekoslovakų 9,054
Montana.	1. Norvegų 7,148 2. Vokiečių 5,823
Idaho.	1. Švedų 3,572 2. Vokiečių 3,192
Wyoming.	1. Vokiečių 1,417 2. Švedų 1,401
Colorado.	1. Vokiečių 9,445 2. Švedų 7,573
New Mexico.	1. Vokiečių 889 2. Italų 570
Arizona.	1. Vokiečių 998 2. Italų 501
Utah.	1. Danų 5,278 2. Danija 5,287 2. Švedų 4,269
Nevada.	1. Italų 829 2. Vokiečių 760
Kalnų apielinkė.	1. Vokiečių 24,677 2. Švedų 23,081

Washington.	
1. Švedų	20,850
2. Norvegų	18,068
Oregon.	
1. Vokiečių	10,053
2. Švedų	6,383
California.	
1. Vokiečių	47,524
2. Švedų	21,268
Pacifiko valstijos.	
1. Vokiečių	78,966
2. Švedų	48,446

Saugok savo kudičio akis, ausis, nosį ir burną.
Nors visados yra svarbu laikyt kudičio akis, ausis, nosį ir burną švaroje, bet ypač reikalinga ta pri-
dabot šiltame ore. Nes iš čia pra-
sideda daug bėdų. Paprastai, vasar-
os mėnesiai kudičiui labai kritiški,
ir reikia daryt viską, kad išveng-
tų šios bėdos. Žiupsnelis iš-
sveikimo vertas savo gydytojų. Pa-
pateptina kudičiams. Niekad nega-
li per daug rūpintis daryt, nes turi
atmint, kad jų maži kūneliai nėra
taip stiprus, kaip suaugusių.
Reikia saukt gydytoja del bile ma-
žo akių uždegimo, tekėjimo iš ausų,
nors jaustumi, kad tai menkiškis.
Greitas veikimas šitokiuose atvejuose
dažnai apsergti nuo apjukimo, arba
užkurtimo.
Kudičio ausis reikia laikyt švaris
ir sausas. Ausis lengvai užkre-
čiama ir ausies skaudėjimas labai
skausmingas. Užsikrėtus reikia tuoj
pas gydytoja kreiptis.
Jauni kudičiai turi madą viską
kišti į nosį. Jei kudičis pusdamas
nosį negali jų paskui išimt reikia tuoj
kreiptis prie gydytojo.
Jei kudičis butų sveikas, tai rei-
kia laikyt jo akis, ausis, nosį ir bur-
ną švaroje. Taipgi reikia, kad visi in-
dai, kuriuose jam maista gaminama,
butų švarūs. Darbas ir rūpestis
maisto gaminime bus bergždiai iš-
aikvotas, jei bonkute ar čiuplikas bus
nešvarūs. Bonkutes reikia išvirinti,
taipgi ir čiuplikus. Pieną reikia tē-
myt ir duot kudičiui tik gryną, svei-
žią pieną. Pieno klausimas svarbu
vasaros metu. Karštam ore pienas
turi but laikomos šaltoje vietoje, kad
nesurugyt. Tukstančiai motinų var-
toja kondensuota piens, delto, kad
ji lengvai ir greitai prirengia.
Daugely sykų, normalis, sveikas
kudičis reikalauja gydytojo priežiū-
ros, bet tai laimingas nuotikis nevi-
dai įvyksta. Kada kudičis nesijau-
čia gerai, arba neener kaip reikia,
motina neturėtų vilkint pasirodavit
su gydytoju. Iš kitos pusės, norma-
lis kudičis, gaudamas tinkamą prie-
žiūrą ir maitinamas iš krutų arba
Borden's Eagle Pienu, turi išaugt ir
sveika, normalų jaunuolį. Tukstan-
čiai ir tukstančiai kudičių išaugo ir
stiprius ir vikrius berniukus bei mē-
gaites, kuomet motina šakombūtoja
gera priežiūra su Borden's Eagle Pie-
nu. Idant apipažindint Lietuvė motina
kaip Borden's Eagle Pieną vartot, The
Borden Company yra pagaminusi Lie-
tuvų kalboje pilnas maitinimo in-
strukcijas, kur pasakoma kaip pri-
ruoš Borden's Eagle Pieną, kudi-
čiams visokių metų. Jei nori tu in-
strukcijų kopijos, tai tik turi išpildyt
kupona bent iš paskelbimų ir pasūt
kompanijai, o ji su mielai noru dykai
Jums jė pasius kartu su gražia kny-
ga apie kudičius.

Skaityk šituos straipsnius kas
savaitė ir pasidėk ateičiai.

Antanas J. Milleris,
Lietuvės Advokatas,
406 Slater Bldg., Worcester,
Mass.

Severos Gvduoles užlaiko
šeimnos sveikatą.

Kaipo balai atatin-
kamas ir kartus
tonikas — imk

Severa's Balzol

(Pirmasis Gyvates Balzamas).

Rekomenduojamas
virškinimui, iprastai užkietėji-
mui ir nupuolusiai
kūno padėčiai.

Kaina 50 ir 85 centai.

Klauskite pas aptiekorius.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Jis buvo kaip numires.
Dabar jis sakosi jautiasi kaip šešiol-
kos metų, esąs ir dirba sunkiai.
Ponas Thos. McSpaden iš De So-
to, Mo., rašo: "Jusu Nuga-Tone'ą pa-
tarsiu visiems, af buvau sunykes, be
jėgų ir gyvumo, mane kankino umū-
sis nerviškas ir visokis noras buvo
dingti. Tačiau as buvau per dvejus
mėnesi ir keturis mėnesius. Nuga-
Tone mane išgelbėjo. As buvau kaip
negyvas; dabar as jaučiuosi kaip 16
metų vaikas. Galju sunkiai dirbt vi-
sa diena ir begiot ir žaist kaip va-
ikas." Nuga-Tone suteikia gera apeti-
tą, pagelbsti virškinimui, pridūda
tvirtų sveikų mėsų ir padaro sveikus
tyrus ir moteris. Sugražina spalvą
išlyksusiems be kraujo veidams ir
šibės akims. Pamėgink jį pats
ir įsitink. Vienam pilnam
mėnesiui gydysis tik \$1.00. Nuga-
Tone'ą pardavinėja visi geresnieji ap-
teikiniai poizingai garantuodami,
kad suteiks pilną patenkinimą arba
pinigais-bus sugražinti (garantija ra-
si prie kiekvienos bonkules), arba
pasius tieiog apmoketu pastu Na-
tional Laboratory, 1038 So. Wabash
Ave., Chicago, pasintus jiems \$1.00.

KJLA IŠGYDOMA

Su Stuarto Plapao Paduškaitė. Jus
galite mest šalin visus diržas, kadan-
gi Plapao paduškaitė yra vien tam
padaryta, kad jus išgydyt nuo KJLA.
Ji yra taip padaryta, kad kartą pri-
dėta neušenksis ir tuo būdu geresnė
negu diržas. Jokiu diržu ar sprendi-
nių neturi. Minkšta, lengva nešioji-
mū. Pigi. Jokio nesmagumo darbe
neturisi. Gauta aukso medalus. Mes
prisiusime, ka sakome, atsiusims ju-
mis išmėginimui visai DYKALI
Plapao Laboratories,
3059—Stuart Bldg., St. Louis, Mo.

ATYDA VIETINIAMS

NAUJA VIETA visokių darbų. At-
lieku medinius, blekinius, slaitinius
darbus, taisau lovius, paipas, dedu
konduktorius, dengiu stogus slaito,
medžio ir popžeros, taisau šingulus,
dedu naujus, ir atlieku dalydės dar-
bus. Darba atlieku gvarantuotai.
Kreipkitės pas mane.
J. MEDZIUKAVICIUS,
348 Millbury St., Worcester, Mass.
(85)

Ar kenčiate nuo vidurių nesmagumų ir nevirški- nimo?

Žmonės tankiai mano, kad jie turi
širdies liga arba appendicitis, iš prie-
žasties skausmo, kuris tikro pasaus
nuo gero viduriuose. Elkite pas sa-
vo aptiekorių ir nusipirkite Pepsinle
Seltzer, jeigu norit pasveikt.

PEPSINIC SELTZER

Jra vienintėlis gduolis, kuri peleng-
vina nerviška, vidurių nesmagu-
mus, ir normalina vėmims laika nek-
tamo. Neturi jokiu valstų kankinim-
gų širdiai. Galite gent bile aptiekoi,
Pepsinic Seltzer Co.,

Worcesterio
**PENKIŲ CENTŲ
BANKA,**
316 Main Street

Turtas — \$22,500,000
Idėjimai eina ant intereso
pirma, bismle, diena kiekvieno
mėnesio.
BANKOS VALANDOS:
Kasdien nuo 9 rytė iki 3 popiet.
Subatomis nuo 9 rytė iki 1 val.
popiet.
Subatos vakarais vien tik dėl
pinigų idėjimo, nuo 6 iki 8 val.
vakaro.

KAS SKAITO "AMERIKOS LIETUVI" TAŠ VISKĄ ŽINO.

PRANAS LEVERIS,

"Baby's-stallionus",
Užima kontraktus ant buda-
vojimo ir taisyimo namų. Taip
gi talso ir dailina namus ir
padaro įvairius medžio dar-
bus. Kaipos labai kamos.
Reikalaujanti dalydės, mal-
nėkite kreiptis pas mane, po
numeru—
15 Millbury Street,
Tel. Park 8177, Worcestery.

VIETOS ŽINIOS.

Kaip Kliubas praleido dieną. Praėjusiam nedėdieny pri...

Čia kas nedėdienis viskas nors yra rengiama, todėl visuomet prisirenka daug žmonių praleist gražiai laiką. Kliubo koresp.

Iš žuvininkų gyvenimo. Praėjusioj seredoj, 22 dieną šio mėnesio A. Katkauskas...

Katkauskas matydamas, kad pagelbos nėra, leidosi plaukti į kraštą, kur pasidėjęs šlapius drabužius, grįžo...

Tai yra sumušimas visų kitų žuvininkų rekordų. Rep

Kainos nepuola. Kuomet gazalino kainos visur tapo numazintomis, vietomis net iki penkių centų, tai Worcesterysty vis ta pati kaina...

Apdegę mergaitė. Olga Zinkevičiūtė, 6 metų amžiaus, susikurus su kitais vaikais kieme ugnį, prisiri...

noms, kad vaikams reikia draust žaist su ugne, ypač tose vietose, kur iš suaugusių nieko nėra.

Nepaprastas radinys. Alice Oslund, gyvenanti prie Lincoln gatvės, anksti rytą atsikėlus ir eidama laukan, prie durių rado nepaprastą radinį...

Reikalauja leidimo. Prohibicijos viršininkas gauna labai daug reikalavimų, kad būtų leista šeimynoms dirbtis vaisių vynu, savo reikalams. Viršininkas žada leidi...

Vagilių darbai. Praėjusios savaitės bėgyje vagiliai išlaužė 8 krautuves, iš kurių pavogta nedidelės sumos pinigų, kurie registriuose buvo palikta, saldainiai ir cigaretai...

Nelaimingai svečiai. E. Starnd iš New Hampshire atvažiavęs čia į svečius ir į Union stotį palydėjęs savo draugus, kurie išsirengę tolimesnėn kelionėn, stotyje apsižiūrėjo, kad neturi kišeniuje \$1,60 ir automobilias laido...

Ankstyvos šalnos. Prabėgusio ketvergo ir pėnycios naktimis temperatūra nuėjo iki trisdešimts penkių laipsnių, o pasekmėmis to buvo, kad šalna kur žemesnėse vietose ir lepesnias daržoves, nugadino. Kur augštesnėse vietose šalna dar nieko nkenkė.

Už lošimą kortomis. Praėjusioj nedėloj, prie Foyle gatvės policija areštavo aštuonis kortomis lošikus ir už "viešpaties dienos" darymą, visi bus teismo bausiti. Areštuotieji yra visi lenkai: Plotczik, Kullusa, Babiniski, Moleski, Kenarowski, Koski, Swiontkowski, Kiewski. Loše jie iš pinigų.

Buvo atsiveikint. Girdėjome, kad gale praėjusios savaitės pas savo vuovį lankėsi Lietuvos atstovas Čarneckis, atvykęs atsiveikinti. Kurie nedėloj buvo bažnyčioje, sako, kad atstovas su savo pačia buvo bažnyčioje atvažiavęs mišias išklaust.

S.L.A.57 kuopa turės savo susirinkimą nedėloj, antrojo dienoj Rugsėjo, Lietuvos salėje, po No. 29 prie Endicott gatvės. Susirinkimas prasidės 1 valanda po pietų. Visi nariai kviečiami susirinkiman atsilankyti, nes yra daug svarbių dalykų aptarimui. Nepamirškite atėdami atsivest ir naują narių. P. A. Dėdynas, pirmininkas.

Maurice F. Reidy

REAL ESTATE & INSURANCE 527 State Mutual Bldg. Park 37. Worcester, Mass.

ARTI UPSALA ST.—2 šeimynų namas, 10 kambarių, atdaras plumbing, maudykės, dušas, elektra. Gerame stovyje. Garadžiui 1 automobilii. \$5800.

Naujos mados namas, geroje vietoje. \$13500. VERNON ST.—3 šeimynų 15 kambarių namas, bucerinė, garadžiui, gero šiluma, dušas, elektra. Už \$16000 nupirksit namą, ir būzų su prietaisais, tavoru, ir garadžiui.

L. Apšvietos B-vės susirinkimas atsibus utarninke, rugsėjo 4, Lietuvos svetainėje. Tai bus paskutinė diena, kurioje galima prisirašyti prie B-vės nupiginti kainna. Nariai ateikit, nes susirinkimas labai svarbus.

Komitetas. Aušrelės susirinkimas įvyks 30 d. Rugsjučio, 12 1/2 Millbury st. Visi nariai malonėkite ateit.

Tarybos susirinkimas įvyks 31 Rugsjučio, 96 Green St. Butinai ateikite.

Valdyba.

CAPITOL PHOTO STUDIO

Dailus, gerai padarytas paveikslas, tai tinkamiausia dovana jūsų draugams ir gentims. Mano ilgų metų patyrimas ir priemonės kainos padaro šią istaigą tinkamiausia vieta nusiimti paveikslus. Taipgi norime atkreipti atyda Choro, Kuopų ir Draugijų, kad mes turime didelę vietą, tinkamą nuėmimui paveikslų didelėmis grupėmis žmonių.

S. BAJIERIUS, Savininkas. 24 MILLBURY STREET, Tel. Park 2093 R.

PARSIDUODA.

PARSIDUODA gera stuba, maudyklės pagal šią madą įtaisytos. Taipgi yra skalbynės ir visi kiti patogumai. Atsiūskite tuojaus, gana geros išlygos. 14 INGALLS STREET, Worcester, Mass.

PAJIESKAU Merginos APSIVEDIMUI. Esu našlys su vienu vaiku, didžiu gerai. Prašau geidaujančių apšivest parašyti man. A. Lazauskas, 4 Seymour st., Worcester, Mass. (35-37)

ATYDA VISIEMS!

MES popieruojam sienas, ir parduodam popierą ir maliaų žemiausia kaina. 229 MILLBURY STREET, Worcester, Mass. (32-35)

PAJIESKAU savo brolio Mykolo Eskevičiaus, paeina iš Paulių kaimo, Varėnos valsčiaus, Trakų apskrictio. Pirmiau gyveno Tautone ir Montelino, per perėjus 16 metų. Dabar nežinau kur jis gyvena, turiu svarbų reikalą, todėl meldžiu jo paties ar pažįstamų apie jį pranešt. Pranė Kapkienė-Eskevičiūtė, 2 Burton Court, Worcester, Mass. (34-36)

"Am. Lietuvio" Knygynė galite gauti Visokių laiškams popierų

EDISON ELEKTRIKOS Sviesos, visų didžiųjų

SADICK PAINT & HARDWARE CO., 66 MILLBURY STREET, Worcester, Mass.

PARSIDUODA

BANCROFT ST. 3šeimynų namas, maudyklės, skalbynės, karštas vanduo, gasas, randos po \$26. Kaina \$8300. GREENDALE, 3 šeimynų namas, 18 kambarių, visas įtaisyimas. Kaina \$8500. EŽERAS, arti Worcesterio. Kas norite prėt būzų su teidais, tai yra didžiausia proga pradėt, aš duosiu ant ilgų metų randai arba parduosiu; su ledu biznis yra vienas iš didžiausių, nes mažai tokių dar yra. Kas norite dirbt būzų iš smėlių pristatydamas dėl budavojimo namų bei taisyimo kelių, aš turiu didelį kainą smėlių, parduosiu pigiai. KAS turite prapėčių ant pardavimo bei mainymo arba būzų parduot, kreipkitės pas mane

JONAS BUKOKAS, Notarijušas ir Agentas, 25 Millbury St., Worcester, Mass.

PAJIESKAU brolio Miko Radzevičiaus iš Pristavonų k., Puncsko par., Mariampolės aps. 8 metai atgal gyveno Kingston, Pa. Jei kas apie jį žino, meldžiu pranešt, nes mano žmona atvažiavo iš Lietuvos, ir turim svarbių žinių. A. Radzevičius, 203 Saltonstall av., New Haven, Conn.

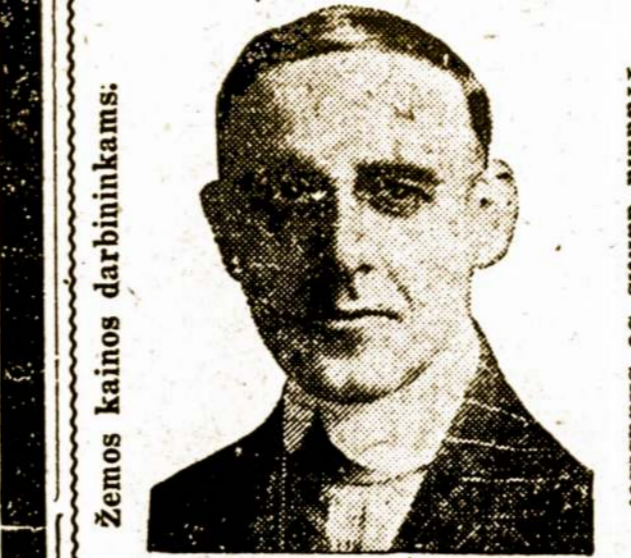
Prityres Lietuvos Fotografistas Jonas Černius, 8 Vernon st., Worcester, Mass.

Traukiu paveikslus pavienį, vestuvių, draugijų, išvažiavimų, parodų ir pagrabų. Darau krutamus paveikslus. Specialistas piešime didelių paveikslų. Užlaikau visokių paveikslų rėmus. Tel. Park 2148—W.

COMMONWEALTH GARAGE, Frank Kantenis ir Joseph Zakaras, Automobilių taisyimo vieta. 153 GREEN STREET, WORCESTER, MASS. Phone Park 54839.

Net ir kudikiai pastebi! Ruffles, 104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

Daugiau lietuvių ateina pas mane, negis pas kitą koki daktarą Worcesterysty.

Idėdų puikius auksinius dantis, padarytus iš sunkaus aukso, gvarantuosius ilgiems metams. Didžiausia dantisto raštinė Worcesterysty Dr. Frederick Brown, 34 Front St., atdara vakarais, Worcester, Mass.

PAIN-EXPELLERIU ant skaudamos vietos skausmas bus greitai pašalintas. PAIN-Expelleris ir skausmas yra mirčiai priešai. Nusipirkite jį bankų šiandien mas savo aptiekorių—kaina tik 35 ir 70c. Peršikrinkite, kad būtų ant pakelio mūsų lakero vaistaženkliis. Neimkit pamėgdžiojimų. F. AD. RICHTER & Co. 104-114 South 4th St. Brooklyn, N. Y.

APTEIKA Vienintėli Lietuvos Vaistinyčia. Visų daktarų Amerikos ir Europos Receptus sutaisome su didžiausia atyda; vaistus ir chemikalus vartojam pirmos rūšies. Budamas 6-šius mėnesius Lietuvoje, parinkau ir pargabenau daug naudingų vaistų iš Lietuvos ir kitų šalių Europos. Pas mus galima gaut gyduolių nuo visokių ligų. Norėdami sučėdyt pinigus ir sveikatą, visados kreipkitės į mūsų aptieką; kuriems nėra galima per tolumą ateit, tai rašykite, o mes prisiūsim reikalingus vaistus per ekspresą. A. Budrevičius, Previzorius, 93 Millbury St., Worcester, Mass.

Dr. Ruth F. Bernot, Lietuvė Dentistė. Central Exchange Bldg. 311 Main St., Worcesterysty.

J. L. Pašakarnis, Lietuvis optometristas ir akinių pritaikintojas. 377A BROADWAY, So. Boston, Mass.

Anthony Oswald Shalna, Lietuvis advokatas, 366 BROADWAY, ROOM 2, Telephone, So. Boston 3521 SO. BOSTON, MASS.

Suomų pranešame automobilių savininkams, jogei mes savo "repairing business" perkėmė nuo 3 Harrison Street prie COMMONWEALTH GARAGE 1-mos lubos, 153 Green Street. Taipgi turime automobilius išrendavojimui ir troką dėl suluzusių automobilių pervežimui.

Net ir kudikiai pastebi! Ruffles, 104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

LIETUVA WHITE STAR LINE N.Y.—Cherbourg — Southampton. Ispankaimai kas šeštadieni. Milžiniai laivai Majestic, Olympic, Homeric. Greitai perkėlimai į Baltijos uostus. AMERICAN LINE N.Y.—Plymouth — Cherbourg — Hamburg. Reguliariški išplaukimai. Puikus, dideli, greitai laivai. Greitai perkėlimai į Baltijos uostus. RED STAR LINE N. Y.—Plymouth — Cherbourg — Antwerp. Tankūs išplaukimai. Mėgiamas kelias. Nauji laivai Belgenland, Lapland ir Zealand. Visos uždarytos, privatiškos kajutos. Geras valgis ir visi patarnavimai. Kreipkitės prie vietinių agentų, ar i Passenger Department, 84 State St., Boston, Mass.

BEN. MENDELSON Advokatas. ir registruotas notaras Lietuvos atstovybei. Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerike, taip Europoj 390 Main st. Room 931-932 Worcester, Mass.

DR. TESSMER, Dentistas. 306 Main St., Worcesterysty. virš Iver Johnson krautuves OFISO VALANDOS: nuo 9 iki 6, o ketvergais iki 8 valandai vakare. Nedėliomis nuo 11 iki 12 valandai. Tel. Park 3810

NAUJAS LIETUVIS GRABORIUS Juozas J. Dirsa Geriausiai patarnauju už pigiausių prekę. Jei mirtis patiktų jus draugą ar giminę, kreipkitės prie manęs. Nuo rugsjuio 1, J. DIRSA perkrausto ofisą į naują vietą, po numeriu:— 13 ELLSWORTH STR. Tel. Cedar 4953.

KATIK IŠ LIETUVOS NAUJA KNYGA Lietuvos Įstatymai. SISTEMATIZUOTAS ISTATYMU, INSTRUKCIJU IR ĮSAKYMU RINKINYS. Surinko teismininkas A. MERKYS. Redegavo Viriausio Tribunolo Pirmininkas A. KRISCIUNAS, išleido A. MERKYS ir V. PETRULIS. Knyga turi 1031 puslapį. Taipna savyje įvairias Lietuvos teises, kurio mis naujai atgimusi Lietuvos republika naudojasi. Kad pažint gerai Lietuvą, reikia perskaityt Lietuvos teises. Kad atsilaikyt prieš bangas įvairių agitacijų priešais Lietuvą, kurios skleidžiamos Amerikoje, geriausia galima susipažint su Lietuvos teisėmis. LIETUVOS ISTATYMUS dabar galite gaut nusipirkt "Amerikos Lietuvio" knygyne. Kaina 3 doleriai. "AMERIKOS LIETUVIS," 15 Millbury st., Worcester, Mass.

CUNARD. Ar manot atsiimt gimines i America? 2629 Lietuviai atvažiavo i čia ši metą. Leisk musų raštinei Kaune pagelbēt Jūsų giminėms išgauti pasportus ir vizas ir tinkamai juos prirengt i kelionę. Nereikia laukt del vietos, turinčios Cunard linijos laivakortes. Cunard laivai išplaukia iš Europos kas kelias diena. Cunard laivakortės yra geros kelionei ant AQUITANIA, BERENGARIA ir MAURETANIA, greičiausia juriu kelione tarp Lietuvos ir Amerikos. Del smulkesnių informacijų, malonėkite susižinot su musų vietiniu agentu arba musų raštineje. CUNARD LINE, 126 State St., BOSTON, Mass.

"11" CIGARETAI! 10c JIE YRA GERI!

NGL NORTH GERMAN LLOYD LAIVAKORTES del Jūsų giminių Lietuvoje, per BREMEN ant didžiausio naujo vokiečių laivo "COLUMBUS" arba ant populiarisų vienos klasos laivų. Lietuvos valdžios autorizuota linija įpervežimui emigrantų. Del informacijų, kreipkitės prie vietinių agentų, ar North German Lloyd, 192 Washington Street, BOSTON, MASS.

NEW YORK HAMBURG UNITED AMERICAN LINES JOINT SERVICE WITH HAMBURG AMERICAN LINE Trumpiausias kelias į visas dalis LIETUVOS Išplaukimai kas savaitę nuo Pier 86, north River, prie 46 st., New Yorke, geriausiai laivais: "Resolute," "Reliance," "Albert Ballin," "Deutschland." su I, II, ir III klasos pasazietais, ir laivai: "Mount Clay," "Mount Carroll," "Mount Clinton," "Hansa," "Thuringia," ir "Westphalia," su antre ir III klasa. Mandagus, geras patarnavimas, puikus valgis, malonios aplinkybės. United American Lines, Julius Rottenberg, Inc., 260 Hanover st. Boston, Mass. ar kiti igalioiti agentai.

HOLLAND AMERICA LINE Geriausiai, tiesiausias susiteikimas su Lietuva vandeniu. Laivai perkelia pasazietais iš Rotterdamo tiesiai i Pilavą. Laivai išplaukia iš New Yorko: VOLENDAM Rugsėjo 1. RYNDAM Rugsėjo 8-tą. NEW AMSTERDAM Rugsėjo 15-tą. VEENDAM Rugsėjo 22-tra. Musų laivai turi geriausias vietas del trečios klasos pasazietais. Del užsakymų kreipkitės prie vietinių agentų, ar i HOLLAND AMERICAN LINE, 89 State St., Boston, Mass.

CUNARD. Ar manot atsiimt gimines i America? 2629 Lietuviai atvažiavo i čia ši metą. Leisk musų raštinei Kaune pagelbēt Jūsų giminėms išgauti pasportus ir vizas ir tinkamai juos prirengt i kelionę. Nereikia laukt del vietos, turinčios Cunard linijos laivakortes. Cunard laivai išplaukia iš Europos kas kelias diena. Cunard laivakortės yra geros kelionei ant AQUITANIA, BERENGARIA ir MAURETANIA, greičiausia juriu kelione tarp Lietuvos ir Amerikos. Del smulkesnių informacijų, malonėkite susižinot su musų vietiniu agentu arba musų raštineje. CUNARD LINE, 126 State St., BOSTON, Mass.

Pope Optical Co., 397 Main St., Worcester, Mass. (Viršul Moulton's krautuves)